

Huippuosaamisstrategia 2019–2023 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Sisällysluettelo

1. Alkulause	3	5. Huippuosaamisen rakentuminen	16
2. Yhteenvedo huippuosaamisstrategiasta	4	5.1 Henkilökunnan merkitys huippuosaamisessa	16
3. Toimintaympäristöömme vaikuttavat ulkopuoliset strategiat	5	5.2 Kliinisen huippuosaamisyksikön kriteeristöä	17
3.1 WHO Health 2020 ja EU Programme 2014–2020	5	5.3 Huippuosaamisyksikön perustaminen ja kriteerien täyttymisen arviointi	18
3.2 Terveystieteen tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategia	6	5.4 Innovaatiotoiminnan nykytila ja kehittäminen	19
3.3 Sote-tieto hyötykäyttöön -strategia 2020	9	5.4.1 Nykytila	19
3.4 Mahdollisuudet Suomelle – kansliapäälliköiden näkymät	9	5.4.2 Innovaatiojärjestelmän kehittäminen	20
3.5 Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit	10	5.5 Yritysyhteistyön nykytila ja kehittäminen	21
3.5.1 Genomilaki ja genomikeskus	10	5.5.1 Yritysyhteistyön kehittäminen	22
3.5.2 Läntinen Syöpäkeskus, Tyksin Uni- ja hengityskeskus sekä Neurokeskus	11	5.6 Viestintä	23
3.5.3 Kansallinen biopankkiosuuskunta	12	5.7 Riskienhallinta ja SWOT	25
3.5.4 Kansallinen lääkekehityskeskus	12	6. Huippuyksikköstrategian mukainen toimenpideohjelma ja resursointi	27
3.6 Turun yliopiston strategia vuosille 2016–2020 ja Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan strateginen toimintasuunnitelma	13	6.1 Huippuosaamisyksikköön liittyvät toimenpiteet	28
3.7 Turun ammattikorkeakoulun strategia vuosille 2015–2025	13	6.2 Sisäisen infrastruktuurin kehittäminen	29
3.8 Suomen Akatemian strategiarahoitus	14	6.3 Genomistrategian implementointi sairaalan potilastyöhön ja tutkimukseen	31
4. Yhteistyökumppaniemme kanssa solmitun Terveyskampus Turku -sopimuksen merkitys	15	6.4 Jatkuva oppiminen ja osaamisen kehittäminen	35
		7. Strategian toteuttamisen tiekartta	37
		7.1 Tiekartan etenemisen konkreettinen aikataulu	37
		8. Liitteet	38
		8.1 Liite 1: Kliinisen huippuosaamisyksikön kriteeristöä VSSH:ssä	38
		8.2 Liite 2: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin huippuosaamisyksiköt	40
		8.3 Liite 3: työryhmän vuonna 2016 tekemät ehdotukset yritysyhteistyön lisäämiseksi	41

1. Alkulause

Yliopistosairaalan tehtävänä on tuottaa erityisvastuualueelleen vaativinta osaamista edellyttävää erikoissairaanhoitoa, tuottaa korkealaatuista tutkimustyötä ja kouluttaa osaltaan terveydenhuollon ja tutkimuksen ammattilaisia. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä luotu erillinen huippuosaamisstrategia täydentämään ja konkretisoimaan Tyksin erityisvastuualueen (Tyks-erva) yhteistä tiede- ja tutkimusstrategiaa.

Tyks-ervan tiede- ja tutkimusstrategia on päivitettävänä yhteistyössä erityisvastuualueen kolmen maakunnan TKI-kehittämistyöryhmien kanssa huomioiden kunkin maakunnan tiede- ja talouselämän kehittämisen tärkeät ominaispiirteet. Tässä työssä on ollut mukana myös perusterveydenhuollon ja sosiaalityön edustajia. Tyks-ervan johtoryhmä on linjannut, että omien erityispiirteiden esille nostamiseksi kukin sairaanhoitopiiri tekee oman huippuosaamisstrategiansa.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin huippuosaamisstrategian tavoitteena on edistää ja vahvistaa sairaanhoitopiirin huippuosaamista sekä tutkimus- ja innovaatio-toimintaa. Tällä toiminnalla on vaikutusta parhaimmillaan myös valtakunnallisesti ja jopa kansainvälisesti. Huippuosaamisstrategiaan liittyy keskeisesti sairaaloiden välisen työnjaon määrittelyn lisäksi myös yliopisto- ja ammattikorkeakoulu yhteistyö (Compete and collaborate).

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ensimmäinen huippuosaamisstrategia tehtiin vuosille 2016–2018 ja huippuosaamisstrategiaa implementoitiin erikseen sovittujen toimenpideohjelmien mukaisesti. Huippuosaamisstrategian päivitystyö käynnistyi virkamiestyönä yhteistyössä näiden toimenpideohjelmien vastuuhenkilöiden kanssa kauden lähestyessä loppuaan. Kaikkia toimenpideohjelman tavoitteita ei ole saatu päätökseen ja onkin tarkoituksenmukaista jatkaa työtä tavoitteiden saavuttamiseksi.

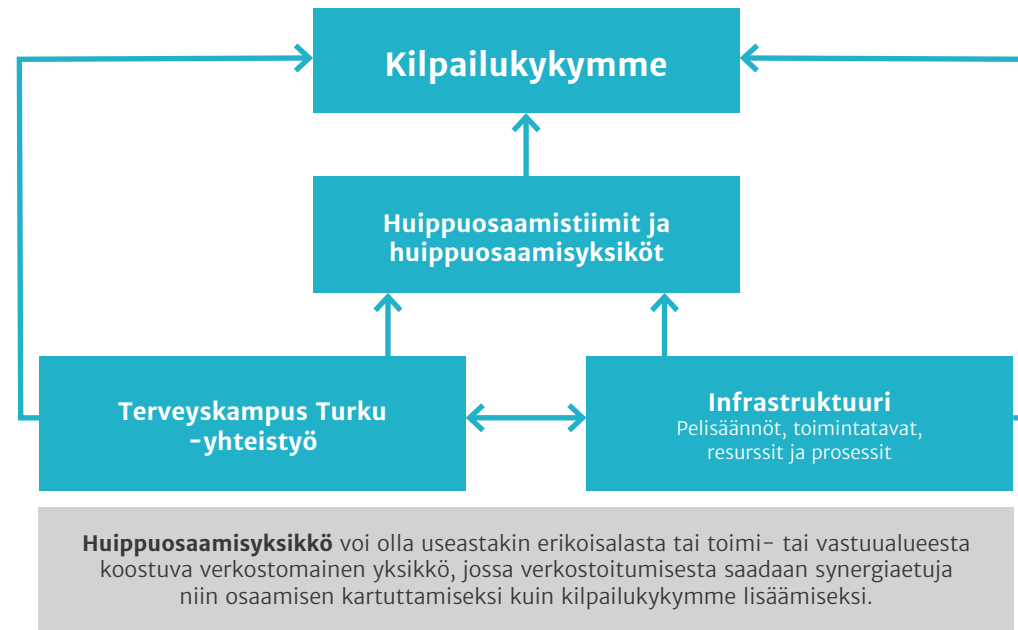

Kuva: Mikael Soininen

2. Yhteenveto huipputaamisstrategiasta

Kilpailukyvyen tärkein osatekijä on osaavan ja motivoituneen henkilökunnan muodostama huipputaamisyksikkö. Tätä kilpailukykyä tukee tehokas ja toimiva sairaanhoitopiirin infrastruktuuri, jota edelleen vahvistaa tiivis Terveyskampus Turku -yhteistyö.

Toimiva talous- ja hallintoinfrastruktuuri on osa VSSHP:n kilpailukykyä. Kilpailukykyämme ajatellen kaikkea toimintaamme on kehitettävä edelleen.

Kuva: Suomen Ilmakuva Oy

3. Toimintaympäristöömme vaikuttavat ulkopuoliset strategiat

3.1 WHO HEALTH 2020 JA EU PROGRAMME 2014–2020

Maailman terveysjärjestö WHO:n Health 2020 ja Euroopan yhteisön EU Programme 2014–2020 -toimenpideohjelmat painottavat kansalaisten/väestön terveyden edistämistä ja terveyttä edistävien ympäristöjen kehittämistä, sairauksien ehkäisyä, hoitoa sekä niiden hallinnan tukemista. Lisäksi toimenpideohjelmat korostavat innovatiivisten, tehokkaiden ja turvallisten palvelujen kehittämistä. Näiden strategioiden mukaan terveydenhuollon tulisi olla korkealaatuista ja terveydenhuoltojärjestelmien kehittämisen näyttöön perustuvaa. Erityistä huomiota on kiinnitetty terveyteen liittyvän tiedon, tietojärjestelmien sekä elektronisten ratkaisujen tarpeeseen sekä ikääntyvään väestöön.

Huippuosaaminen perustuu tutkittuun tietoon ja tieteellisen tutkimuksen mukanaan tuomaan asiantuntemukseen. Huippuosaaminen edellyttää riittäviä resursseja. Terveydenhuollon julkisten palvelutuotajien tutkimus- ja kehittämisrahoitus Suomessa on alle 1 % lukuun ottamatta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriä. Matalan tutkimus- ja kehittämisresurssoinnin voidaan katsoa olevan merkittävä este

yksilöllistettyjen hoitojen kehittämiseksi sekä erikoissairaanhoidon ja sen infrastruktuurin tarpeisiin vastaavien innovaatioiden ja tuotekehittelyn synnylle.

(WHO Health 2020: the European policy for health and well-being <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being> ja WHO Health 2020: the European policy for health and well-being <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being>).

3.2 TERVEYSALAN TUTKIMUS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN KASVUSTRATEGIA

Kolme ministeriötä (TEM, STM, OKM), Tekes (nyk. Business Finland) ja Suomen Akatemia ovat valmistelleet yhteistyössä tutkimus- ja innovaatorahoittajien sekä terveysalan toimijoiden kanssa yhteisen innovaatio-toiminnan kasvustrategian (www.tem.fi > Ajankohtaista > Julkaisut). Vuonna 2014 julkaistun strategian tavoitteena on, että Suomi on kansainvälisesti tunnettu edelläkävijä terveydenhuollon tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa sekä investoija ja uusien liiketoimintojen kasvattaja. Strate-

giassa esitetyn arvion mukaan terveysalan yksityinen tutkimustoiminta olisi kasvatettava 2,5-kertaiseksi vuoteen 2020 mennessä yhteistyötä tiivistämällä ja yhteisen toimintaohjelman luomisella.

Tutkimustoiminta itsessään tuottaa merkittävää lisäarvoa terveydenhuollon palvelujärjestelmille. Kasvustrategiassa painotetaan julkisen ja yksityisen sektorin välistä tiivistä kumppanuutta lääke- ja terveysteknologisten innovaatioiden kehittämisen ytimenä. Yksityisen sektorin merkitys ja kumppanuus terveydenhuollon palvelujärjestelmän kanssa korostuu yksilöllistetyn

lääketieteen ja henkilökohtaisten palvelusuunnitelmien yleistyessä, kun tarvittavia uusia diagnostisia ja hoidollisia menetelmiä kehitetään yhteistyössä näiden toimijoiden kesken. Innovaatiotoiminnassa potilaiden on mahdollista saada käyttöönsä uusia, vielä tutkimusvaiheessa olevia hoitoja. Innovaatiotoiminta lisää henkilökuntamme asiantuntemusta, osaamista ja kilpailukykyä. Tarve terveysalan uusille innovaatioille lähtee potilaiden tarpeista ja on luonteeltaan yleismaailmallinen. Käytännössä vain kaupalliset yritykset voivat huolehtia keksintöjen jatkojalostuksesta ja niiden tuotteistamisesta. Toisaalta paikallisilla toimintaympäristöillä (esim. yliopistosairaaloilla ja niiden tiedekeskuksilla) on suuri merkitys alan ekosysteemeinä. Toimialojen tutkimus- ja kehitystoiminnan muutos suljetuista erilaisiin yhteistyömalleihin luo Suomelle uuden mahdollisuuden kehittyä alan toimintojen sijaintipaikkana. Kasvustrategiassa tällä tarkoitetaan erityisesti uudenlaisten public-private yhteistyömahdollisuuksien ja test bed -mahdollisuuksien luomista. Kasvustrategiassa todetaan, että ”sairaalat avaavat ovensa innovaatioiden testialustoiksi”. Suomi on monissa tapauksissa kooltaan ideaali kumppani alan yrityksille.

Kasvustrategiaa päivitettiin kesällä 2016 laatimalla tiekartta vuosille 2016–2018 ja siinä esitetyt seuraavat toimenpiteet koskevat omaa huippuosaamistrategiaamme:

1. Yliopistot ja yliopistosairaalakaupungit laativat toimintasuunnitelmat sairaalakeskittymien tutkimus- ja innovaatioekosysteemien sekä niihin liittyvän yritys yhteistyön kehittämiseksi.

Tähän strategiseen toimenpiteeseen vastaa Terveyskampus Turku -yhteistyö, johon kuuluvat seuraavat alueen toimijat: VSSHP, Turun yliopisto, Turun ammattikorkeakoulu, Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia ja Turku Science Park Oy. Toimintasuunnitelmien keskiössä ovat paikallisen toimintaympäristön ja tukimekanismien kehittäminen niissä toimivien luovien ja innovatiivisten ihmisten näkökulmasta.

2. Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yliopistollisten sairaaloiden profiileja ja tutkimuksen painopisteitä vahvistetaan osaamiskeskittymien kansainvälistä kilpailukykyä kehitettäessä.

Tätä strategista toimenpidettä edistetään yliopistojen rehtorien ja dekaanien yhteistyönä sekä sairaanhoitopiirien johtajaylilääkärien ja johtajien kesken. Kansainvälinen yhteistyö ja houkuttelevuus edellyttävät tutkimuksen korkeaa laatua. Kannustetaan kansalliseen yhteistyöhön ja työnjakoon laadun vahvistamiseksi. Kansallista yhteistyötä tehdään esimerkiksi biopankkitoiminnan ja kansallisen syöpäkeskuksen rakentamisessa. Alueen yhteisiä isoja hankkeita (esim. Syöpäkeskus, Auria Biopankki, Lääketutkimuskeskus) edistetään laajalla yhteistyöllä yliopiston ja Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirien kanssa ja samalla varmistetaan alueen omaa profiloitumista. Yhteistyön haasteena on kuitenkin sairaanhoitopiirien liian pienet kehittämisresurssit.

3. Tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen muodostamaa terveystieteen tutkimusyhteisöä kootaan yhteen vaikuttavuuden vahvistamiseksi sekä päätöksentekoa ja yhteiskuntaa paremmin palvelevaksi kokonaisuudeksi (ml. yksityisen sektorin mukanaolo).

Tutkimuslaitosten tulisi toimia tiiviissä yhteistyössä yliopistollisten sairaalakampusten ja biopankkien kanssa sekä huolehtia erityisesti yksilöllisen lääketieteen ratkaisujen kehittämisestä Suomessa sekä niiden integroimisesta perusterveydenhoitoon ja erikoissairaanhoidon.

VSSHP:ssa on vahva rooli sekä kansallisen biopankin ja sitä koskevan saatavuustietokannan perustamisessa. Kliinisen tiedon hyödyntäminen (Tietopalvelun kehittäminen ja aktiivinen vaikuttaminen rekisteritutkimuksen lainsäädäntöesteiden poistamishankkeessa) on otettu myös sairaanhoitopiirimme tutkimustyötä edistäviin prioriteetteihin.

4. Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset tiivistävät keskeisillä korkea- koulupaikkakunnilla teknologiansiirto- ja kaupallistamistoimintojaan kokoamalla niitä yhteen ja vahvistamalla erityisesti alakohista kansallista yhteistyötä.

Terveyskampus Turku -yhteistyön innovaatiotyöryhmä edistää strategian toimenpidettä. Lisäksi VSSHP:ssa käynnistetty hanke oman innovaatioekosysteemin kehittämiseksi on lähes valmis. Keksintöjen jalostamisessa tuotteiksi ja palveluiksi panostetaan erityisesti ideoiden ja keksintöjen tunnistamiseen, kehittämiseen ja sopivien yritys-yhteistyömuotojen etsimiseen. Yhteistyöverkostot ovat ekosysteemin merkittävä solmukohta, ja sen tavoitteena on verkottua kansainvälisesti yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa sekä hankkia tarvittavaa patentointi- ja muuta substanssiosaamista tapauskohtaisesti.

5. Mahdollistetaan henkilökohtaisten terveystietojen ja potilasasiakirjojen sujuva yhteiskäyttö tutkimus- tarkoituksiin. Laaditaan genomitiedon hyödyntämistä koskeva kansallinen toimintaohjelma ja pelisäännöt

VSSHP on aktiivisesti mukana terveystietojen kehittämishankkeissa ja otamme eri yksiköihimme testattavaksi terveystietoteknologisia sovelluksia; esimerkkinä Syöpäkeskuksen potilaiden pitkäaikaisseurannan mobiilisovellushankkeet. Kliininen tietopalveluyksikkö on perustettu projektiluontoisena 2015 ja vakinaistettu sairaanhoitopiiriin pysyväksi toiminnaksi maaliskuun alusta 2019. Uutta genomilakia kansallisesta geenitiedon hyödyntämisestä ja tallentamisesta käsitellään eduskunnassa vielä vuonna 2019. Tulevan genomilain ja genomistrategian implementointi on tehtävä jokaisessa toimintayksikössämme ja tätä varten tarvitaan sairaanhoitopiiriin implementointityöryhmä.

6. Edistetään innovatiivisten hyödykkeiden käyttöönottoa terveysteknologia- ja lääkelainsäädäntöä uudistettaessa, toimialan instituutioiden strategioissa sekä julkisissa hankinnoissa. Huolehditaan yliopistollisten sairaaloiden käytännön mahdollisuuksista toimia yritysten kumppaneina kokeellisessa hoidossa, tuotepilotoinnissa ja muussa kehitystyössä. Tämän strategian toimenpiteen yhtenä työkaluna on sairaanhoitopiirissämme tekeillä oleva uusi Digistrategia vuosille 2019–2023.
7. Vahvistetaan terveysalan tuotteiden ja lääkkeiden tutkimus- ja kehittämistoimintaa koskevaa ennakoivaa valvontaa kehittämällä yritysten neuvontatoimintaa. Koulutusta terveysalan tutkimusta koskevaan lainsäädäntöön, regulaatioihin ja standardeihin lisätään kansallisesti. Mallina voidaan käyttää Fimean tieteellistä neuvontaa ja lääkeneuvolatoimintaa. Hyödynnetään sosiaali- ja terveysalan toiminnan seurannassa ja valvonnassa havaituista ilmiöistä saatava informaatio. Julkiset rahoittajat toimivat linkkinä neuvontaan ja edistävät yritysten ymmärrystä relevantista sääntelystä.

3.3 SOTE-TIETO HYÖTYKÄYTTÖÖN –STRATEGIA 2020

SoTe-tieto hyötykäyttöön -strategia (www.stm.fi > Julkaisut) on STM:n ohjauksessa laajan sidosryhmätyöskentelyn avulla toteutettu katselmus siitä, miten voidaan tukea sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista ja kansalaisten aktiivisuutta oman hyvinvointinsa ylläpidossa sekä parantamalla tiedonhallintaa ja lisäämällä sähköisiä palveluja.

Strategiaa laadittaessa on huomioitu muun muassa Sosiaalisesti kestävä Suomi-, JulkICT-, terveysalan kasvu-, äly-, genomi- ja big data -strategiat. Strategian toimeenpano koordinoidaan edellä mainittujen strategioiden kanssa. Tämän strategia-työskentelyn perusteella käynnistettiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedon toissijaista käyttöä koskevan lain valmistelu. Lainsäädännön uudistuksella varmistetaan, että edellä mainittuja tietoja voidaan käyttää esimerkiksi tietojen ja palveluiden yksilölliseen kohdistamiseen, tutkimukseen ja tiedolla johtamiseen. Laki on tullut voimaan 1.5.2019. VSSHP:n edustaja osallistui lain valmistelutyöryhmään ja ohjausryhmään. Kokonaisuutta täydentää ja tukee ”Digitalisaatio terveyden ja hyvinvoinnin tukena. Sosiaali- ja terveysministeriön digitalisaatiolinjaukset 2025”.

3.4 MAHDOLLISUUDET SUOMELLE – KANSLIAPÄÄLLIKÖIDEN NÄKYMÄT

Suomen Valtioneuvoston hallintoyksikkö julkaisi kaikkien kansliapäälliköiden yhteisen näkemyksen (Mahdollisuudet Suomella 2019–2023, Valtioneuvoston julkaisu 1/2019) Suomen kehitysnäkymistä ja niistä tehtävistä, joita maamme suotuisan kehityksen eteen on tehtävä ja voidaan tehdä. Erityisesti terveydenhuollon kannalta huomioita nousi digitalisaation mahdollisuuksista ja digitaloudesta, kasvu- ja innovaatioekosysteemien rakentamisesta ja hyödyntämisestä, jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisestä sekä kunnat markkinoiden toiminnan mahdollistajina -osuuksista. Kansliapäälliköt esittävät kantanaan, että julkisen ja yksityisen terveysalan tulee yhdessä varata neljä prosenttia BKT:sta tutkimus- ja innovaatiotoimintaan. (Mahdollisuudet Suomelle, Valtioneuvoston julkaisu 2019:1.) Julkaisun kantavina teemoina ovat yhdenvertaisuuden edistäminen, kestävä kasvu sekä turvallinen ja vakaa yhteiskunta.

3.5 KANSALLISET TUTKIMUS- INFRASTRUKTUURIT

3.5.1 Genomilaki ja genomikeskus

STM:n asettaman työryhmän valmisteleva kansallinen genomistrategia valmistui keväällä 2015 (www.stm.fi > Julkaisut). Strategian pohjalta on valmisteltu ehdotus genomilaiksi, joka mahdollisesti viedään eduskuntaan vielä vuoden 2019 lopulla. Genomilaissa ehdotetaan perustettavaksi genomikeskus. Lailla on tarkoitus luoda edellytykset genomitiedon tehokkaalle hyödyntämiselle suomalaisessa terveydenhuollossa sekä edistää genomitutkimusta ja genomitiedon sovellusten kehittämistä ihmisen terveyden alalla. Geeniperimään liittyvän tiedon avulla voidaan tehdä parempia yksilöllisiä valintoja, tarkentaa diagnostiikkaa sekä valita joissakin sairauksissa parhaiten tehoava hoito. Genomitiedon avulla voidaan myös ehkäistä paremmin sairauksia, tehdä kohdennettuja seuloja ja lisätä yksilöiden mahdollisuuksia oman terveytensä edistämiseen. Genomitieto hyödyntäen voidaan tehdä tuloksetkaampaa tutkimusta ja lisätä bioalan taloudellista toimeliaisuutta.

Tyksin genomistrategiatyöryhmä suunnittelee sairaalan sisäisen strategian implementointiohjelman (Työkori 6.3). Genomistrategian toteuttamisesta kansallisesti säädettäneen sekä genomilain että SoTe-asioiden yhteydessä. Huippuosaamisstrategiaa on täydennettävä genomitiedon

hyödynnettävyyden osuudelta näiden linjausten mukaan. Tällä hetkellä näitä asioita työstitään Tyksissä useassa eri geeni-/genomidatan käytön ohjeistusta mieltävässä työryhmässä (ks. kohta 6.3) Auria Biopankilla on oman liiketoimintasuunnitelmansa mukaisesti suunnitelma geenitiedon hyödyntämiseen.

3.5.2 Läntinen Syöpäkeskus, Tyksin Uni- ja hengityskeskus sekä Neurokeskus

- Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit sekä Turun yliopisto perustivat Tyks Syöpäkeskuksen käynnistyshankemuotoisena syksyllä 2015. Toimintaa vahvistettiin edelleen Läntisen Syöpäkeskuksen perustamissopimuksella vuoden 2017 lopulla. **Läntinen Syöpäkeskus** kuuluu HUS:in keskushallinnon yhteyteen vuoden 2019 aikana perustettavaan Kansalliseen syöpäkeskukseen (FICAN) yhtenä sen viidestä alueellisesta syöpäkeskuksesta. (www.vsshp.fi) Syövän hoidon kansallinen koordinaatiotoiminta perustuu keskittämisasiin asetukseen (Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä 582/2017).

Läntinen Syöpäkeskus vastaa syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen sekä syöpätutkimuksen ja koulutuksen kehittämisestä Tyks-erityisvastuualueella. Sen tehtävänä on varmistaa ja seurata alueen syöpäpotilaiden hoitoon pääsyn tasa-arvoa, seurata diagnostiikan ja hoidon laatua ja kehittää sitä

yhdenmukaisemmaksi sekä edistää korkeatasoisen tutkimuksen toteutumista. Läntinen Syöpäkeskus on OECI:n eli Euroopan syöpäinstituuttien organisaation jäsen. OECI:n akkreditointiprosessin myötä korkeamman laatuasteen saavuttaminen auttaa syöpäkeskusta kehittämään palvelujaan ja hoitojaan yhä paremmiksi. Läntinen Syöpäkeskus tekee tiivistä yhteistyötä yliopiston, oppilaitosten ja syövän hoidon kehittämiseen tähtäävien toimijoiden kanssa. Yhteistyö alueellisten syöpäyhdistysten kanssa on tärkeää.

- Suomeen on päätetty perustaa neurotieteiden osaamisen kokoamiseksi tiivis valtakunnallinen yhteistyöverkosto, **Kansallinen neurokeskus**. Kansallisen neurokeskuksen tavoitteena on koota aivotutkimusta verkostomaisesti yhteen, edistää ja vahvistaa yhteistyötä korkeakoulujen, sairaaloiden ja sairaanhoitopiirien, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin välillä sekä avata mahdollisuuksia yritysyhteistyölle ja kaupallistamiselle. Kansallisen neurokeskuksen valmisteluvaihe on käynnistynyt 1.11.2017. Valmisteluvaihetta

ja yhteistyöverkoston koordinoi Itä-Suomen yliopisto, joka on kutsunut koolle valmistelevan työryhmän neurokeskuksen perustamista, toimintamallin ja toiminnan suunnittelua ja pilotointia varten (<https://www.uef.fi/web/kansallinen-neurokeskus>). Hankkeeseen on käynnistetty pilottihankkeita, joissa Tyksin neurologia on mukana.

- Tyks Uni- ja hengityskeskus** suunnittelee, koordinoi ja kehittää hengitysvajauksen, uni- ja vireystilähäiriöiden diagnostiikkaa ja hoitoa valtakunnallisesti. Lisäksi keskus järjestää ammattihenkilöille näiden alojen koulutusta ja edistää aktiivisesti alojen tutkimusta. Keskus tekee yhteistyötä muiden yliopistosairaanhoitopiirien kanssa. Tyks Uni- ja hengityskeskukseen toiminnasta on säädetty 24.8.2017 voimaan tullessa keskittämisasiin asetuksessa. Keskuksen kuuluvat Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin lisäksi Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit sekä Turun yliopisto. Uni- ja hengityskeskus on osa pohjoismaista verkostoa, The Nordic Sleep Centers of Excellence Network (NORSE).

3.5.3 Kansallinen biopankkiosuuskunta

Suomen Biopankkiosuuskunta tarjoaa koko Suomen biopankkien aineiston tutkijoiden käyttöön yhden luukun periaatteella. Biopankkiosuuskunta vahvistaa suomalaisia biopankkeja ja mahdollistaa laajemmat kansainväliset hankkeet tutkimuksessa ja tuotekehityksessä. Se vastaa biopankkien keskinäisestä yhteistyöstä, niiden tarvitsemien tietojärjestelmien kehittämisestä, yhteistoiminnan rahoituksen hankinnasta ja palvelujen markkinoinnista. Osuuskunnan kotipaikka on Turku ja se työllistää kymmenkunta henkilöä. Osuuskunnassa ovat jäseninä sairaanhoitopiirit ja yliopistot, joissa on lääketieteellinen tiedekunta.

(www.vsshp.fi ja www.utu.fi).

Kuva: Wellu Hämäläinen

3.5.4 Kansallinen lääkekehityskeskus

Suomen hallitus päätti huhtikuussa 2018 rahoittaa kansallisen lääkekehityskeskuksen perustamista. Lääkekehityskeskus palvelisi koko maan korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia, kliinisen lääketutkimuksen toimijoita sekä alan yrityksiä. Kansallisen lääkekehityskeskuksen perustaminen edistäisi ja tukisi vahvasti myös terveysalan kasvustrategian tavoitteita ja koituisi potilaiden hyödyksi.

Maaliskuussa 2019 julkaistussa selvityksessä esitetään, että perustettavan lääkekehityskeskuksen kotipaikaksi valitaan Turku.

3.6 TURUN YLIOPISTON STRATEGIA VUOSILLE 2016–2020 JA TURUN YLIOPISTON LÄÄKETIETEELLISEN TIEDEKUNNAN STRATEGINEN TOIMINTASUUNNITELMA

Yliopistosairaalan keskeisin yhteistyökumppani tutkimustyön ja huippuosaamisen kehittämisessä on Turun yliopisto ja erityisesti sen Lääketieteellinen tiedekunta, jonka kanssa yhteistyö on tiivistä. Yliopiston strategia perustuu yhteisille arvoille, jotka ovat eettisyys, kriittisyys, luovuus, avoimuus ja yhteisöllisyys.

Lääketieteellisen tiedekunnan strategia syventää ja konkretisoi omalta osaltaan yliopiston strategiaa. Tiedekunnan strateginen toimintasuunnitelma perustuu yliopiston keskeisiin strategisiin tavoitteisiin, jotka ovat vaikuttava tutkija, vastuullinen koulutaja, yhteiskunnan hyvinvoinnin ja talouden vauhdittaja sekä hyvinvoiva yhteisö. Terveyskampus Turku -yhteistyö syventää omalta osaltaan myös sairaanhoitopiirin ja yliopiston yhteistyötä.

3.7 TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN STRATEGIA VUOSILLE 2015–2025

Turun ammattikorkeakoulu on yliopistosairaalan läheinen kehittämissyhteistyökumppani, jonka strategiassa on korostetusti esillä huippuosaajien koulutus ja innovaatioiden esiin saaminen ja näin innovaatioiden ympärille kehittyvä yrittäjyys.

Yliopistosairaalan toimi- ja tulosalueet ovat mukana kaikkien terveydenhuollon ammattiryhmien koulutuksessa ja siksi opetukseen liittyvät asiat ovat läheinen ja luonnollinen yhteistyöalue ammattikorkeakoulun kanssa. Ammattikorkeakoulut (sekä Turun ammattikorkeakoulu että Yrkeshögskolan Novia) ovat mukana Terveyskampus Turku -yhteistyössä, jonka puitteissa kartoitetaan mm. tiiviimpää yhteistyötä opetus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa.

3.8 SUOMEN AKATEMIAN STRATEGIA-RAHOITUS

Suomen Akatemian ohjelma myöntää vuosittain rahoitusta yliopistojen tutkimuksen vahvuusalueiden tukemiseen. Rahoitus mahdollistaa yliopistolle tutkimuksen edistämisen ja terävöittämisen. Rahoitusta on myönnetty vuodesta 2015 lähtien.

Akatemiarahoitusta on kohdennettu lääketieteen alueella seuraaviin kokonaisuuksiin Turun yliopistossa:

Profilaatiohaku 1:

Lääkekehitys ja diagnostiikka
(Drug development and diagnostics)

Profilaatiohaku 2:

Digitaaliset tulevaisuudet
(digital futures, <http://digitalfutures.fi/>) joka sisältää myös lääketieteellisiä näkökulmia sekä Biokuvantamisen (Bioimaging).

Kansainvälinen asiantuntijapaneeli arvioi Turun yliopiston hankehakemukset arvosanalla hyvä (lääkekehitys, diagnostiikka ja kuvantaminen koulutus ja oppiminen), sekä muutama muu hanke arvioitiin varsin potentiaalisina.

Yliopistojen yhteensä saama rahoitus on alueellisen yhteistyön kannalta merkittävä ja auttaa lääkekehityksen, kuvantamisen ja diagnostiikan alan kehittämistä. Yliopistot tekevät varsin tiivistä tutkimusyhteistyötä, ja Turun yliopistolla on hyvät edellytykset nousta alan valtakunnalliseksi keskuksiksi. Tyks huomioi omassa profiloitumisessaan nämä läheisten yhteistyökumppaneiden profiloitumisalueet, joilla on tehty perinteisesti tiivistä yhteistyötä ja jota tiivistetään Terveyskampus Turku -yhteistyössä.

4. Yhteistyökumppaniemme kanssa solmitun Terveyskampus Turku -sopimuksen merkitys

Turun yliopistollisen keskussairaalan kampus on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävä terveys- ja biotieteellisen ekosysteemin keskus. Kampuksella ja sen välittömässä vaikutuspiirissä toimivat organisaatiot harjoittavat erikoissairaanhoidon lisäksi merkittävää lääke- ja terveystieteellistä tutkimustoimintaa.

Vuonna 2015 allekirjoitettiin sopimus Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (VSSHP), Turun yliopiston (TY), Åbo Akademin (ÅA) ja Turun ammattikorkeakoulun (TuAMK) kanssa Terveyskampus Turku -yhteistyön tiivistämiseksi. Toiminta vakinaistettiin 2017, jolloin sopimuksen allekirjoittivat myös Turku Science Park ja Yrkeshögskolan Novia.

Osapuolet harjoittavat kampuksella tutkimus- ja opetustoimintaa erilaisissa yhteistyörakenteissa. TY ja TuAMK tukeutuvat kampukseen tutkinto-opetussessaan. Kampuksella toimii osapuolten yhteisiä yksiköitä, joista voidaan mainita TY:n, ÅA:n ja VSSHP:n yhteinen valtakunnallinen PET-keskus sekä TY:n, VSSHP:n ja erityisvastuualueen muiden sairaanhoitopiirien yhteinen Auria Biopankki ja Läntinen Syöpäkeskus. Terveyskampus

Turku muodostaa Suomen suurimman sosiaali- ja terveystieteellisen, biotieteellisen sekä teknologia-alan moniammatillisen osaamiskeskittymän.

Terveyskampuksen toiminnan turvaamiseksi osapuolet ovat päättäneet verkostoitua seuraavasti:

Verkoston tavoitteena on kehittää Terveyskampus Turku monialaisena, kansainvälisenä huipputason osaamiskeskittymänä lääketieteeseen sekä muihin terveyteen ja hyvinvointiin liittyvillä tutkimuksen ja koulutuksen aloilla.

Tavoitteen toteutumiseksi verkosto edistää:

- tieteellisen tutkimuksen edellytyksiä ja tutkijoiden yhteistyötä kampuksella
- verkostoon kuuluvien organisaatioiden opetus- ja koulutustoimintaa
- yritys- ja innovaatiotoimintaa kampuksella ja sen vaikutusalueella sekä kehittää yliopistosairaalaan innovaatioalustana
- hallinnon tehokkuutta rakenteita yksinkertaistamalla ja toimintojen synergiaa lisäämällä
- tutkijoiden, opettajien ja opiskelijoiden yhteisiä toimintamahdollisuuksia kampuksella.

Terveyskampus Turku sopimuksessa sitoudutaan uudistamaan ja kehittämään yhteistyöalueita toimijoiden kesken. Kehitettävät alueet on listattu viiteen toimintakoriin, jotka ovat Viestintä, Innovaatiotoiminta, Hallinnon rakenteet, Koulutus sekä Tutkimus.

5. Huippuosaamisen rakentuminen

5.1 HENKILÖKUNNAN MERKITYS HUIPPUOSAAMISESSA

Kilpailukykyimme muihin yliopistosairaaloihin ja kansainvälisiin vertailuyksiköihin rakentuu osaamiselle, joka muodostuu ennen kaikkea parhaasta henkilöstöressurssista. Parhaan henkilöressussin saamiseen on mahdollista päästä vain olemalla houkutteleva työnantaja paitsi klinikoille ja tutkijoille myös hoitohenkilökunnalle ja muulle henkilöstölle. Houkutteleva työnantaja mahdollistaa laajan kouluttautumisen sekä kansallisessa että kansainvälisissä huippuyksiköissä ja turvaa myös tarvittavan täydennyskoulutuksen kaikkiin henkilökuntaryhmiin kuuluville. Tavoitteena tulee olla tila, jossa kaikissa tehtävissä on asiansa osaava, motivoitunut ja kehittämis- ja kehittymishaluinen työntekijä. Johtaminen on kannustavaa ja osaamista edistävää ja turvaa kunkin osaamisen hyödyntäviä tehtäviä.

Kilpailukykyimme muodostuu Terveyskampus Turun -toimijoiden yhteisestä synergiaedusta sekä Varsinais-Suomen kotimaisista ja kansainvälisistä yrityksistä. Kilpailukyky edellyttää riittävän suuria ja valovoimaisia yksiköitä, jotka tuottavat kustannustehokkaasti ja yhteistyössä edellä mainittujen toimijoiden kanssa väestölle erinomaisia terveydenhuollon palveluita

sekä korkeatasoista tieteellistä tutkimusta, jota kautta houkuttelemme parasta henkilöstöä hoidon ja tutkimuksen alueella ja saamme kansallista ja kansainvälistä tutkimusrahoitusta.

Osaamisen kehittäminen vaatii toimintaympäristön, joka tukee ja arvostaa osaamista.

On olemassa kansainvälisesti testattuja malleja, joissa on tunnistettu rekrytoinnin ja työssä pysymisen vetovoimatekijöitä. Näitä on syytä hyödyntää. Tällaisten mallien avulla on mahdollista kehittää terveydenhuollon toimintaympäristö, joka tyydyttää henkilöstöä ja samalla tuottaa potilaille parempia hoitotuloksia. Henkilökunnan osaamisen lisääntyminen tähtää organisaation kannalta diagnostiikan ja hoidon laadun lisääntymiseen ja sitä kautta kilpailukykyyn kasvuun. Työntekijän kannalta osaamisen kasvaminen/laajeneminen tarkoittaa tehtävien monipuolistumista ja vaativuu-den lisääntymistä, joka johtaa työuran etenemiseen. Kuluneella huippuosaamisstrategiakaudella 2015–2018 on suunniteltu lääkärin urapolkumallia niin, että myös klinisen työn huippuosaamisella voi edetä uralla. Vastaavaa urapolkumallia kehitetään myös muualla Tyksin erityisvastuualueella, kuten Satasairaalassa. Samoin on tehty kokonaisvaltaista henkilökunnan osaamisen ja työhyvinvoinnin lisääntymiseen tähtäävää työtä ns. magneettimallin mukaan. Parhailaan olemme mukana myös kansallisessa tutkimushoitajien urapolkutyössä.

5.2 KLIINISEN HUIPPUOSAAMISYKSIKÖN KRITEERISTÖÄ

Pohdittaessa huippuosaamisyksikön oleellisia piirteitä ovat esille nousseet alla kuvatut kriteerit.

Huippuosaamisyksikössä tuotetaan kansainvälistä huippua olevia potilashoidon palveluita. Palvelut on organisoitu potilaslähtöisesti ja hoito ja tutkimus ovat potilasiin ja heidän omaisiinsa nähden avointa. Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti. Hoidon laatua seurataan. Korkeatasoinen tutkimus ja opetus kehittävät hoitoa. Perus- ja translationaalinen tutkimus on tuotu potilasvuoteen vierelle asti. Tutkimus tuottaa uusia innovaatioita, joita alueen bioalan yritykset ja teollisuus voivat hyödyntää. Huippuosaamisyksikön kriteerit (Liite 1) ovat olleet käytössä huippuosaamisyksiköitä valittaessa.

Viisi ensimmäistä huippuosaamisyksikköä valittiin vuonna 2017 ja alkuvuonna 2019 kolme lisää. Kaksi viimeisistä olivat hakemassa myös ensimmäisessä haussa osoitetaan uusintahaussa selkeää osaamisen ja laatutyön lisääntymistä ja toiminnan jatkuvan mittaamisen ja arvioinnin kehittymistä. Kaikki vuonna 2017 valitut huippuosaamisyksiköt olivat edenneet suunnitelmiensa mukaan ja säilyttivät statuksensa myös jälkimmäisessä haussa.

Liitteen 2 taulukkoon on koottu ne yksiköt, jotka on valittu huippuosaamisyksiköiksi vuosille 2019–2020.

5.3 HUIPPUOSAAMISYKSIKÖN PERUSTAMINEN JA KRITERIEN TÄYTTÄMISEN ARVIOINTI

Toimialueella oleva osaaminen ja sen dokumentointi käynnistää uuden huippuosaamisyksikön perustamisen. Osaamisyksikölle pitää olla kansallinen tai jopa kansainvälinen tarve, joka on todennäköisesti jo ilmennyt lukuisina konsultaatio- tai yhteistyöpyyntöinä, ennen kuin ajatus huippuosaamisyksikön perustamisesta on herännyt. Tarve huippuosaamisyksiköille on riippuvainen paitsi niistä linjauksista, jotka liittyvät aikanaan SoTe-lainsäädännössä määriteltäviin yliopistosairaaloiden tehtäviin ja koordinaatiovelvollisuuksiin, myös yliopistosairaaloiden keskenään sopimasta työnjaosta. Sellaisten alueiden, joiden kehittämisestä yliopistosairaalan on vastattava laajemmin valtakunnassa, on mitä todennäköisimmin osoitettava osaamisensa jollakin mitattavissa olevilla valtakunnallisilla tai kansainvälisillä kriteereillä. Siihen tässä huippuosaamisstrategiassa määritellyt määrälliset ja laadulliset kriteerit ovat hyvä alku. Huippuosaamisyksiköitä ei voi kansainvälisesti arvioiden pienessä sairaalassamme olla kovin montaa. Huippuosaamisyksikköä on ainakin toiminnan alussa pystyttävä resursoimaan, jotta tieteelliset ja hoidon laadun kriteerit saadaan kiistatta toteutetuksi.

Uuden huippuosaamisyksikön käynnistäminen on konsernitasolla päätettävä asia paitsi imagosyistä, myös taloudellisten vaikutustensa vuoksi. Uuden yksikön menot ja (jäsenkunta- ja ulkokuntapotilashoito-toiminnasta sekä maksullisista konsultaatioista koituvat) tulot on budjetoitava normaalin budjetoituvuuskellon mukaan ja toiminnalliset ja tieteelliset tavoitteet listattava toimintasuunnitelmaan. Vuoden 2019 tehtävänä on kuvata yksityiskohtaisesti käynnistämisprosessi ja ohjausrakenne sekä tunnistaa ne konsernin toimintaprosessit, joissa on kehitettävää sekä käynnistää tarvittavat muutokset, jotta uusi huippuosaamisyksikkö voi toimia aktiivisesti ja esimerkiksi public-private -yhteistyö on joustavaa ja mahdolliset tuotot voidaan kohdistaa huippuyksikön kehittämiseksi.

Tehtävänä on myös perustaa arviointiraati, joka päättää uuden yksikön perustamisesta ja toimintasuunnitelmasta. Jo toteutetuissa hauissa oli arviointiryhmänä viiden Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan professorin raati, jonka kokoonpano pysyi samana kummassakin haussa. He ovat arvioineet hakuprosessia ja sen perusteella

hiotaan arviointiraadin tehtäviä ja työvälineitä. Arviointiraadin tehtäviä suunnitteleavassa työryhmässä tulee olla ainakin konsernin johtoa, tiedekunnan dekaani sekä huippuosaamisyksiköksi tavoittelevan yksikön toimialajohto.

Vuoden 2019 aikana on myös määriteltävä ne edut ja velvollisuudet, joita huippuosaamisyksikköstatus yksikölle tuo. Tällaisia etuja virallisesta huippuosaamisyksikköasemasta voisi olla esimerkiksi statuksen virallistaminen, oikeus nettisivuihin ja oman julkisuusbrändin rakentamiseen konsernin nettisivujen sisälle toiminnan käynnistämiseksi saatavan taloudellisen tuen lisäksi.

Velvollisuutena voisi olla esimerkiksi velvoite raportoida toiminnasta ja laatukriteerien täyttymisestä vuosittain erikseen päätettävälle taholle (esim. sairaalan johtoryhmä).

5.4 INNOVAATIOTOIMINNAN NYKYTILA JA KEHITTÄMINEN

Innovointia tapahtuu joka päivä kaikissa yksiköissä. Päivittäisessä arjessa huomataan parempia tapoja tehdä asioita ja ne otetaan käyttöön. Järjestelmällisemmässä innovaatioiden tuottamisessa, keräämisessä, jatkojalostuksessa ja hyödyntämisessä on kuitenkin paljon kehitysmahdollisuuksia.

Terveydenhuollon uudet ratkaisut eli innovaatiot lisääntyvät ja muodostavat yhä isomman osan päivittäisestä työnkuvasta. Erityisesti digitalisaatioon ja teknologiaan liittyvien innovaatioiden tarjonta on lisääntynyt ja laadun varmistamiseen liittyvä lainsäädäntö on tiukentumassa (2021). Tarve ratkaisun testaamiselle ennen käyttöönottoa on kasvanut. Innovaatioihin liittyvä kehitys ei kuitenkaan ole ollut selkeästi koordinoitua, eikä testattavien laitteiden ja ratkaisujen tietoturva ja potilasturvallisuus ole välttämättä systemaattisesti arvioitu. Innovaatio on prosessi, joka lähtee ideasta tai kehittämistarpeesta. Ideasta tulee innovaatio vasta, kun kehitetty ratkaisu otetaan onnistuneesti käyttöön.

Terveydenhuollon innovaatio on liiketoimintapotentiaalia sisältävä uutuusasia, jolla on sekä taloudellista että yhteiskunnallista

hyötyä. Ominaista innovaatiolle on, että siitä on hyötyä olemassa olevaan tuotteeseen ja toimintaan nykyisiin vaihtoehtoihin verrattuna, se on kilpailukyinen aiempiin verrattuna, sen käyttöönottoon liittyy muu-
tosta, sen tulee olla testattavissa ja että sen aiheuttamat vaikutukset ovat havaittavissa. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määritelmän mukaan innovointi on ”Uusien tuotteiden ja palveluiden, alustojen ja liiketoimintamallien kehittämistä”.

5.4.1 Nykytila

Terveydenhuollon innovaatioita eli uusia ratkaisuja voidaan edistää tiedelähtöisesti (tutkijalähtöinen tutkimus ja ostopalvelututkimus) ja käytäntölähtöisesti (sairaalasyntyisten ideoiden edistäminen aloite-toiminnassa). Näiden kahden lähtökohdan lisäksi terveydenhuoltoon kehitetään jatkuvasti ratkaisuja käytäntölähtöisesti kasvuhakuisten yritysten (ns. startup-yritykset) toimesta. Näiden yritysten ratkaisun kehittämisen haasteena on usein riittämätön rahoitus. Tällöin kehitteillä olevan ratkaisun kypsyys vaihtelee eikä sen käyttötarkoitus ole välttämättä selkeä.

Tyksissä on kuvattu työsuhtekeksintöprosessi (Santra) ja sekä aloiteprosessi (Santra) henkilökunnan ideoiden esiintuomiseksi. Aloitteiden kehittämisestä sekä aloitekanavan ylläpitämisestä on päätetty yhdessä henkilöstöpalveluiden sekä tutkimuspalveluiden kanssa. Lisäksi sairaanhoitopiiriin on rakennettu innovaatioekosysteemi osana tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI toiminta). Sairaanhoitopiirin oma innovaatioekosysteemi on osa Terveyskampuksen innovaatioekosysteemiä.

Kansallisesti innovaatiotoimintaa edistetään erityyppisissä verkostoissa ja ohjelmissa mm. Business Finlandin test bed -verkoston työryhmän sekä STM Hyteairo -ohjelman toimijoiden kanssa.

5.4.2 Innovaatiojärjestelmän kehittäminen

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman terveysalan tutkimus- ja innovaatio-toiminnan kasvustrategia asettaa selkeitä tavoitteita tutkimus- ja innovaatiotoiminnalle. Vaikuttimena on ollut kansainvälisesti tarkasteltuna terveyden ja hyvinvointiin liittyvän liiketoiminnan jatkuva kasvu. Lisäksi valtiot, joissa terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminta on laajaa ja teollisuuden rooli merkittävä, pärjäävät pääsääntöisesti hyvin terveydenhuoltojärjestelmien vertailussa. Yliopistolliset sairaalat ovat keskeisessä asemassa terveysalan innovaatiokeskittymien synnyssä.

Terveyskampus Turku ottaa käyttöön sähköisen järjestelmän yritysten yhteydenottojen arviointiin ja mahdolliseen jatkokehittämiseen kampuksen alueella. Järjestelmän rakentaa Turun yliopiston IT-palvelut ja sisällön kehittämisestä vastaa Terveyskampus Turun innovaatiotyöryhmän toimituksista nimetyt vastuuhenkilöt.

Tyksissä on koottu 2019 alussa terveysteknologiaan liittyvää kehittämistä varten tutkimus- ja asiantuntijaverkosto. Verkostoon osallistuu jokaiselta tulos- ja/tai toimialueelta yksi tai kaksi hoitotyön ja lääketieteen asiantuntijaa, jotka tarvittaessa

osallistuvat terveysteknologiaan liittyvien ratkaisujen arviointiin ja mahdolliseen tutkimukseen, kehittämiseen ja testaamiseen.

Tutkimusaihioiden kaupallistettavuuteen tutkijaryhmät saavat mentorointitukia mm. SPARK Finland -verkostossa.

5.5 YRITYSYHTEISTYÖN NYKYTILA JA KEHITTÄMINEN

Sairaanhoitopiirissä on potentiaalia lisätä teollisuusyhteistyötä sekä lääketieteellisuuden että laitevalmistajien kanssa. Lääke- ja laite-tutkimusten tekemisen tulee olla osa henkilökunnan toimenkuvaa silloin, kun se on myös osa potilaan hoitoa ja niiltä osin, kun siitä ei saa erillistä korvausta. Toimialuejohtajilla on mahdollisuus tehdä linjauksia toimialueillaan.

Suomessa toimiva alan teollisuus näkee Suomessa tapahtuvan tutkimustoiminnan olevan myös heidän oma tavoitteensa. Parhaimmillaan teollisuusyhteistyö voi luoda myös uusia innovaatioita ja patenteja ja jopa nuoria kasvuhakuisia yrityksiä.

Tämän luvun sisältö on koottu työryhmäraportista huippuosaamisstrategiaa varten vuosille 2016–2018 ja sitä on päivitetty ja muokattu nykytilaa vastaavaksi.

Strategiakauden 2016–2018 aikana sairaanhoitopiiri on solminut kaksi merkittävää yhteistyösopimusta. Turun kaupunki, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Turun yliopisto ja Åbo Akademi allekirjoittivat vuonna 2017 raamisopimuksen maailman suurimpiin lääkeyhtiöihin kuuluvan MSD:n kanssa. Tavoitteena on luoda uusia toimintamalleja ja hoitomuotoja erityisesti potilaan hoitoketjun

optimoimiseksi. Lisäksi Turun yliopistollinen keskussairaala, Turun yliopisto ja Roche Oy ovat sopineet yhteistyöstä muun muassa kliiniseen lääketutkimukseen ja koulutukseen liittyen vuonna 2018. Erityisinä painopistealueina sopimuksessa ovat neurologisiin sairauksiin liittyvät hankkeet sekä yhteistyö Läntisen Syöpäkeskuksen, Auria Tietopalvelun ja Auria Biopankin kanssa.

Strategiakauden aikana palkattiin talous-suunnittelija tutkimuksen taloushallinnon helpottamiseksi. Lisäksi on viimeistelyvaiheessa yliopistosairaanhoitopiirien kanssa laadittu yhteispohjoismainen sopimus pohja käytettäväksi lääketehaiden kanssa tehtäviin sopimuksiin.

Yritysyhteistyön merkittävät hyödyt ja teollisuuspartnerien odotukset

Syksyllä 2018 Tyksissä oli käynnissä 226 tilaustutkimusta, joista saatava ulkopuinen rahoitus oli noin 4,6 M € (menoja vastaan tuloutettava summa). Vuonna 2016 tehdyn selvityksen mukaan lääketutkimuksista saadaan lisäksi vuosittain noin 2,2 miljoonan euron suuruinen hyöty ilmaisina lääkkeinä. Tästä luvusta puuttuvat kehitysvaiheessa olevat lääkkeet, joilla ei ole vielä määritettyä hintaa. Yritysyhteistyöllä on myös muita hyötyjä, joita on vaikeaa arvioida rahassa.

Aktiivinen ja vilkas tutkimusyhteistyö luo positiivisen mielikuvan ajan hermolla olevasta, asiantuntevasta ja laadukkaasta hoitoyksiköstä, joka houkuttelee potilaita myös muualta. Potilaiden on mahdollista osallistua tutkimuksiin ja henkilökunnan oppia käyttämään kehitteillä olevia lääkkeitä ja laitteita. Teollisuuden tutkimusten myötä henkilökunta voi osallistua koulutuksiin ja päästä osaksi kansainvälisiä verkostoja. Lisäksi teollisuuden tutkimukset tukevat omaa akateemista tutkimusta.

Vahvuudet ja heikkoudet yritysyhteistyössä

Yritykselle on tärkeää, että sovitut asiat ja aikataulut pitävät, kontaktihenkilöt ovat helposti tavoitettavissa, rekrytoitavien potilasmäärien arviointi on realistista ja että lupaprosessi on jouheva (eettisen toimikunnan lausunto, tarjouspyyntöihin vastaaminen, tutkimussopimukset, tutkimuslupa ym.).

Tyks on sopivan kokoinen yksikkö, mikä mahdollistaa samanaikaisesti monipuolisen asiantuntijuuden ja kevyen hallintorakenteen. Vahvuuteemme kuuluvat Auria Biopankki, PET-keskus sekä tutkimusvuodeosasto vaa-
tiville varhaisen vaiheen lääketutkimuksille. Tutkimuslupaprosessi on pääosin sujuvaa. Turun klinisen tutkimuskeskuksen ja tohtoriohjelmien järjestämään klinisen tutkimuk-

sen (ja GCP:n) koulutukseen osallistuu noin 100 henkilöä vuosittain.

Sairaanhoitopiirillä ei ole toimenpideohjelmaa yritysyhteistyön edistämiseksi ja koordinoimiseksi eikä tuki tutkimuksen toteuttamiselle ole riittävää. Työryhmän mielestä yritys-yhteistyössä tehtävää tutkimusta arvostetaan vähemmän kuin tutkijalähtöistä akateemista tutkimusta. Suurin ongelma kuitenkin on ajan puute rutiinityön viedessä suuren osan ajasta. Lisäksi tulisi olla ”yksi ovi”, jota kautta yritykset voivat saada tiedot mahdollisista erityisasiantuntijoista ja toiminnoista. Muita työryhmän huomioita olivat sisäisten palveluiden korkeat kustannukset erityisesti jos kyseessä on pieni hanke ja akuuttitutkimusten toteuttamisen haastavuus.

5.5.1 Yritysyhteistyön kehittäminen

Yritysyhteistyön kehittämiseksi tulee laatia toimenpideohjelma. Toimenpideohjelman laatimisessa tulee ottaa huomioon työryhmän vuonna 2016 tekemät ehdotukset yritysyhteistyön lisäämiseksi. Näitä ovat muun muassa lupaprosessien ja toiminnan entistä parempi organisoiminen, tavoitettavuuden ja tiedotuksen kehittäminen sekä nykyisen infrastruktuurien käytön ja toiminnan tehostaminen yritysyhteistyön näkökulmasta tarkasteltuna (ks. Liite 3).

5.6 VIESTINTÄ

Tieteellisen tutkimuksen, erityisesti huippututkimuksen, tarkoituksena on vaikuttaa. Lääketieteen ja hoitotieteen tutkimuksen tehtävänä on tuottaa uutta tietoa sairauksista ja niiden hoidoista.

Sairaanhoitopiirin strategia korostaa huippuosaamisen esille tuomista yhtenä tärkeänä kilpailukyvyä edistäjänä. Tieteellinen tutkimus ja kansainvälinen osaaminen ja verkottuminen ovat keskeisiä vahvuustekijöitä sairaanhoitopiirin ja erityisesti Tyksin maineen rakentamisessa.

Toimivalla ja tehokkaalla viestinnällä edistetään tutkimushankkeen etenemistä rahoituksen hakemisesta tulosten julkaisuun ja jalkauttamiseen terveydenhuoltoon. Tutkimusryhmän ja sen tutkijoiden tulee osata viestiä tutkimusmaailmassa ja tiedeyhteisön ulkopuolisessa maailmassa.

Suurelle yleisölle viestimisessä tarvitaan välittäjinä mediaa, jota operoi suomalaisten arkikielellä. Tiedeviestinnässä ymmärrettävyys korostuu, koska asiat ovat lähtökohtaisesti usein vaikeita.

Tutkijoiden ja tutkimusryhmien on tunnistettava omat sidosryhmänsä, jotka kaipaavat tietoa tutkimuksesta koko tutkimuksen

elinkaaren ajan. Tiedon tarvitsijoita ovat muun muassa työn rahoittajat, päättäjät, tutkimuksiin osallistuvat potilaat ja heidän läheisensä, toiset tutkijat sekä hoito- ja muita käytännön ratkaisuja kehittävät ja soveltavat toimijat. Toimivat nettisivut ovat elintärkeitä.

Eri tahojen tiedontarpeiden ymmärtäminen ja tarpeisiin vastaaminen edellyttää käytännöllistä viestintäsuunnitelmaa, jossa tarvittavat toimenpiteet, vastuut ja niiden ajoitus on määritelty. Tiedeviestintäsuunnitelma päivitetään vuonna 2019 vastaamaan Huippuosaamisyksiköiden viitoittamia viestintätarpeita. Siinä annetaan ohjeita ja neuvoja tutkimusryhmien ja laajempien tutkimusohjelmien ja huippuosaamisyksiköiden viestintään. Tutkimusryhmän, tai laajemman tutkimusohjelman, sisällä on tärkeää käydä keskustelua siitä, kuinka hanketta kuvataan eri sidosryhmille. Vaikka asian käytännön viestijänä usein on yksittäinen tutkija, joka hallitsee parhaiten oman näkökulmansa, on jokaisen tutkimusryhmään kuuluvan kyettävä selvittämään tarvittaessa myös tutkimustyön laajempi tavoite. Viestintäsuunnitelman kokoaminen on tutkimusryhmän vetäjän ja senioritutkijoiden työtä. Koko tutkimusryhmän on kuitenkin syytä

osallistua tutkimuksen tavoitteiden, tutkittavien asioiden ja niistä rakennettavien ydinviestien pohdintaan. Tutkimushankkeen tavoitteiden ja tekemisten lyhyellä yleis-tajuisella ja hyvin muotoillulla, muutaman virkkeen mittaisella ydinviestillä on käyttöä myös rahoitusta haettaessa. Vaikka englanti on ymmärrettävästi tutkimuksen yhteinen kansainvälinen kieli, ryhmän tai hankkeen ytimekäs nimi ja ydinviestit on syytä muotoilla myös suomeksi, mikä helpottaa viestimistä median ja kansalaisten kanssa.

Tutkijat ovat erilaisia viestintävalmiuksiltaan. Kaikki voivat kuitenkin kehittää valmiuksiaan ja esiintymistaitojaan. Viestintävalmennusta yleistajuisen tekstin tuottamiseen, tiedotteen kirjoittamiseen tai tiedotusvälineissä esiintymiseen kannattaa hankkia, sillä viestintäosaamisen vahvistaminen on tärkeää tulevaisuustyötä.

Tutkimusryhmien johtajat ja tutkijat saavat apua sekä yliopiston tiedotuksesta (yliopiston päätoimiset tutkijat ja väittelijät) että VSSHP:n viestintäyksiköstä (sairaanhoitopiirin palveluksessa olevat ja klinistä tutkimusta tekevät). Sairaanhoitopiirin tiedetiedottaja avustaa viestintäsuunnittelussa ja yksittäisten julkaisujen, kongressien ym.

viestintätarpeiden käytännön toteutuksessa. Sairaanhoidopiirin omia tiedotuskanavia ovat henkilöstölehti Hospitaali, Tyksin uutiskirje, nettisivut vsshp.fi ja intranet-sivusto Santra ja siellä mm. mahdollisuus kirjoittaa blogeja uusista, monia ammattilaisia koskettavista tiedeuutisista. VSSHP:n viestintää tulisi viedä yhä aktiivisemmin moderneille viestintäalustoille (esim. some-kanavat kuten Twitter ja Instagram). Sairaanhoidopiirin ja sairaalan johdon näkyvyys viestintäkanavilla lisää viestinnän vaikuttavuutta. Myös Tyks tutkii ja hoitaa -yleisöluentosarja, jossa on pidetty kesään 2019 mennessä täysille saleille jo yhteensä 41 yleisöluentotilaisuutta, toimii erinomaisena viestintäkanavana potilaillemme ja heidän omaisilleen ja keille tahansa terveysasioista kiinnostuneille asukkaille.

Medialle voi tiedottaa esimerkiksi tutkimustuloksen pääsystä merkittävään tiedejulkaisuun, suurta yleisöä kiinnostavasta tutkijan mielipiteestä tai näkökulmasta, tutkijoiden saamista palkinnoista ja apurahoista tai merkittävistä paikallisesti järjestettävistä tutkijatapaamisista. Tutkimusryhmän kannattaa pohtia viestintäyksiköiden asiantuntijoiden kanssa, milloin asia on niin merkittävä ja kiinnostava, että siitä on syytä tiedottaa tai järjestää tiedotustilaisuus.

5.7 RISKIENHALLINTA JA SWOT

Riskiennhallinta on jatkuva prosessi. Jokaisen uuden huippuosaamisyksikön on perustamisvaiheessa arvioitava hankkeen riskejä, niiden todennäköisyyttä ja niistä mahdollisesti aiheutuva haitta.

Riskiennhallintasuunnitelman tarkoituksena on ennustaa, minimoida tai poistaa huippuosaamisyksiköiden perustamiseen liittyviä riskejä ja suojata potilaita, henkilökuntaa, konsernin omaisuutta ja pääomaa.

Suunnitelma on lista potentiaalisista hankkeen toimintaa uhkaavista vaaroista. Riskien arvioinnissa määritellään niiden todennäköisyys ja mahdollisuudet riskien vähentämiseen. Riskien todennäköisyyden ja vaikutusten kirjaaminen konkretisoi tarvittavia riskin vähentämistoimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia (henkilöstön kouluttamista tai investointeja parempiin laitteisiin, toiminnan markkinointia tms.). Arviossa otetaan kantaa, ylittävätkö riskien vähentämiseen tarvittavat kustannukset toteutuneen riskin odotettavien seurausten kustannukset. Aina kun yksikössä tapahtuu toiminnan kannalta merkittäviä muutoksia, riskiarvio päivitetään.

Huippuosaamisyksiköiden perustamiseen liittyvä VSSH/Tyksin SWOT

<p>Sisäinen ympäristö</p>	<p>Vahvuudet</p> <p>Monipuolista osaamista, mahdollisuus monialaiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön</p> <p>Halua olla huippu</p> <p>Uusia tiloja, jotka mahdollistavat uudenlaisen tekemisen</p> <p>Saatu asioita maaliin ennen muita (Biopankki, Tietopalveluyksikkö, Läntinen Syöpäkeskus, Harvinaiset sairaudet)</p> <p>Osataan aloittaa ja tehdä asioita vaikka rahoitusympäristö epävakaa</p> <p>Henkilökunnassa ennakkoluulotonta yritteliäisyyttä ja kehityshalua</p> <p>Konsernin tuki, vahva tahtotila</p> <p>Sopiva koko -> ketterä ”ihmisen kokoinen sairaala”</p> <p>Mahdollisuus kasvaa huippuosaajaksi</p> <p>Yliopisto sisällä sairaalassa</p> <p>Kliinisen tietopalveluyksikön käyttömahdollisuus (mm. vaikuttavuuden mittaaminen)</p>	<p>Heikkoudet</p> <p>Henkilöstöresurssit sekä rahalliset resurssit pienet suhteessa vaativaan käynnistämisen prosessiin</p> <p>Kliinisen työn riittämätön resurssointi haittaa tutkimusta</p> <p>Puuttuu kannanotto, miten huippuosaamista voidaan hyödyntää mm. yhtiömallit (strategiatyö)</p> <p>Etumatkaa ei osata hyödyntää</p> <p>Ei löydy yhteistä tahtotilaa resurssoida huippua</p> <p>Huippuosaamisstrategian vaativa johtamisprosessi epäonnistuu</p> <p>Johtajan vaihdos kriittisessä kohdassa</p> <p>Huippuosaamisyksiköiden vetovoima ei riitä huippuosaajien rekrytointiin</p> <p>Koko henkilöstö ei näe tarvetta jatkuviin muutoksiin</p> <p>Kriittisen osaamisen massa on vielä pieni (populaation vähyys)</p> <p>Riittämätön resurssointi aiheuttaa hitautta</p> <p>Kliinisen työn paine</p>
<p>Ulkoinen ympäristö</p>	<p>Mahdollisuudet</p> <p>Turku selkeä bioalan keskus.</p> <p>Monipuolinen Terveyskampus Turku -yhteistyö</p> <p>Osaajat lähellä toisiaan</p> <p>Perustutkimus ja kliininen tutkimus erityisen lähellä toisiaan</p> <p>Lisätilaa ja uusia mahdollisuuksia Medisiina D:ssä</p> <p>Kansalliset ja kansainväliset strategiat kannustavat profiloitumaan</p> <p>SoTe kaikilla edessä, meillä moni asia yhteistyössä ja tietojärjestelmien hyödyntämisessä jo edennyt</p> <p>Talousalueen väestö suhtautuu positiivisesti osaamiseemme</p>	<p>Uhat</p> <p>Yo-sairaaloiden kesken oma profiloitumisemme epäonnistuu</p> <p>Terveyskampus Turku ei lähde lentoon</p> <p>Lääke- ja diagnostiikkayritykset eivät lähde mukaan</p> <p>Poliittiset päätökset ja niiden puute estävät kehittymisen huippuosaamisyksiköiksi ja huippuosaamisyksiköiden hyödyntämisen</p> <p>SoTe organisoitumisen yksityiskohtat ja rahoitus auki</p> <p>Sisäisessä profiloinnissa epäonnistuminen (porokkanat väärään koriin)</p> <p>Byrokratia tuhoaa innovatiivisuuden</p> <p>Konsernin johdon konkreettiset tukimuodot huippuosaamisyksiköille vähäiset</p> <p>Yliopiston ja sairaalan suhde maakuntamallissa määrittelemättä</p>

6. Huippuyksikköstrategian mukainen toimenpideohjelma ja resursointi

Huippuosaamisstrategiatyöskentely on VSSHP:n sitovien tavoitteiden mukaista toimintaa. Profiloituminen sekä kansallista ja kansainvälistä huippua olevan toiminnan rakentaminen edellyttää resursseja. Vuodelle 2019 talousarvioon on varattu 300 000 € huippuosaamisstrategiatyön toteuttamiseksi.

Seuraavassa on listattu käynnistettäviä toimenpiteitä aihealueittain. Taulukkoon on listattu myös ehdotuksia työryhmien vetäjiksi. Toimenpiteet on koottu neljään luokkaan

- 1) huippuosaamisyksikköön
- 2) sisäisen infrastruktuurin kehittämiseen
- 3) genomstrategian implementointiin sairaalan potilastyöhön ja tutkimukseen
- 4) jatkuvaan oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet.

6.1 Huippuosaamisyksikköön liittyvät toimenpiteet

Toimenpide 1

Huippuosaamisyksikköstatuksen seuranta ja rooli osana sairaanhoitopiirin yleistä strategiaa

Kuvaus:

Konsernin huippuosaamisyksiköt osaksi konsernin yleistä strategiaa ja sen raportointia. Hyväksytään käytetyt laadun seurannan mittarit (liite 1), arvioinnin tekevä taho ja aikataulu sekä kriteerit, jotka tulee saavuttaa rahoituksen ja statuksen ylläpitämiseksi.

Vastuhenkilö:

Sairaalajohtaja Petri Virolainen

Työryhmä:

Vastuhenkilö nimeää

Aikataulu:

2020

Tulos:

Huippuosaamisyksiköt ovat osa konsernin yleistä strategiaa ja siihen liittyvää raportointia. Arvioinnille on kuvattu pysyvä prosessi.

Toimenpide 2

Viestintä apuna profiloitumisessa ja huippuosaamisyksikköjen mainostamisessa

Kuvaus:

Konsernin viestintäsuunnitelmaan nojautuen valitut huippuosaamisyksiköt tuodaan paikalliseen, kansalliseen ja kansainväliseen tietoisuuteen niin, että valtakunnallinen erityisosaaminen tulee asiakaskunnalle (potilaat, palvelujen ostajatahot, tutkijalähtöiset ja teollisuuslähtöiset tutkimusyhteistyöpartnerit)

Vastuhenkilö:

Huippuosaamisyksiköiden vastuuhenkilöt

Työntekijät/tukena:

Viestintäpäällikkö Esa Halsinaho, tiedetiedottaja, graafikko ja tutkimusylilääkäri Päivi Rautava

Työryhmä:**Aikataulu:**

2019–2023

Tulos:

Huippuosaamisyksiköt panostavat palveluidensa mainostamiseen, brändin luomiseen myönteisessä valossa kuvaten osaamista, profiloitumisen kautta tulleita vastuualueita sekä potilaiden hoitoon hakeutumista ja tutkimukseen rekrytoitumista konsernin yhtenevien käytäntöjen mukaisesti. Nettisivut tukevat yksiköitä viestinnässä.

6.2 Sisäisen infrastruktuurin kehittäminen

Toimenpide 1

Yritysyhteistyön kehittämisen edellyttämät linjaukset

Kuvaus:

Toimenpideohjelman laatiminen yritysyhteistyön kehittämiseksi. Kuntayhtymätason linjaukset yritysyhteistyön joustavoittamiseksi ja arvoperusteisesta hinnoittelusta sekä konsernin tukipalvelujen hinnoittelun yhtenäistäminen. Mahdolliset tuotot tulee voida kohdistaa toiminnan vakinaistamiseen ja mahdollisuuksien mukaan huippuyksikön kehittämiseen.

Vastuhenkilö:

JYL Mikko Pietilä

Työntekijät/tukena:

Vastuhenkilö nimeää

Työryhmä:

Vastuhenkilö nimeää

Aikataulu:

2019–2020

Tulos:

Toimenpideohjelma laadittu. Linjaukset yritysyhteistyön periaatteista sekä arvo- perusteisesta hinnoittelusta 5/2020 mennessä, jotta ne voidaan ottaa huomioon vuoden 2021 budjetoinnissa.

Toimenpide 2

Huippuosaamisyksiköiden ulkokuntamyynnin tulouttaminen huippuosaamisyksikön toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen

Kuvaus:

Luodaan kuntayhtymätason linjaukset huippuyksikkötoiminnasta saatavan ulkokuntamyynnin tuoton käyttämiseksi huippuyksikön toiminnan vakinaistamiseksi ja mahdollisuuksien mukaan laadun ja toiminnan kehittämiseksi.

Vastuhenkilö:

JYL Mikko Pietilä

Työntekijät:

toimialueen johtaja yl Kari Pulkki, vastualuejohtaja oyl Veli Kairisto

Työryhmä:

Vastuhenkilö nimeää

Aikataulu:

2019

Tulos:

Linjaukset laadittu ja voidaan ottaa huomioon toiminnassa

Toimenpide 3	Taloustiedon hyödyntäminen tutkimustoiminnassa, tutkimuslaskutuksessa ja -raportoinnissa
Kuvaus:	Kehitetään järjestelmä tutkimuksen talousseurannan ja raportoinnin tueksi sekä tutkijoiden ja organisaation tarpeita varten (ns. tutkimuksen työpöytä).
Vastuuhenkilö:	Shp JYL:n nimeämä ohjausryhmä puheenjohtajana tutkimusylilääkäri Päivi Rautava, projektipäällikkönä Minna Blomster
Työntekijät:	2M-IT-tiimi, IT-erityisasiantuntija, tietojenkäsittelijä, tutkimuspäällikkö, taloussuunnittelija, hankekoordinaattori
Työryhmä:	Vastuuhenkilö nimeää
Aikataulu:	2019–2020
Tulos:	Tutkijalla ja organisaatiolla on mahdollisuus saada tutkimuskohtaista, ajantasaista taloustietoa ja mahdollisuus talousraportointiin sekä saada tietoja laskutusta varten.

Toimenpide 4	Innovaatioekosysteemin rakentaminen
Kuvaus:	Tavoitteena on innostava työympäristö, uuden liiketoiminnan synnyttäminen sekä toimintakustannusten alentaminen. Vakiinutetaan sujuva prosessi ja alusta tehtyjen ideoiden ja innovaatioiden löytämiseksi ja saamiseksi arviointiin, jatkokäsittelyyn tai liiketoiminnaksi sairaalan käytön tehostamiseksi testiympäristönä uusille innovaatioille ja yritysten tuotekehitykselle
Vastuuhenkilö:	Tiimipäällikkö Eriikka Siirala
Työntekijät/tukena:	Tutkimusylilääkäri Päivi Rautava, erikoislääkäri, dosentti Juuso Blomster
Työryhmä:	Vastuuhenkilö nimeää
Aikataulu:	2019–2020
Tulos:	Sairaalassa on luotuna innovaatioiden löytämiseksi ja hyödyntämiseksi ja testäämiseksi sujuva toimintamalli, jonka henkilökunta tuntee.

6.3 Genomistrategian implementointi sairaalan potilastyöhön ja tutkimukseen

Toimenpide 1

Genomitiedon tiedonhallinnan strategiat sairaalassa

Kuvaus:

Luodaan edellytykset genomitiedon tehokkaalle hyödyntämiselle sairaanhoitopiirin yksilöllistetyssä potilastyössä, tutkimuksessa ja genomitiedon sovellusten kehittämisessä.

Vastuhenkilö:

Tietohallintoylilääkäri

Työntekijät/tukena:

Tutkimusylilääkäri Päivä Rautava, genomityöryhmien pj:t

Työryhmä:

Vastuhenkilö nimeää

Aikataulu:

2020

Tulos:

Vuoden 2020 aikana on käytössä päätös ja ohjeet genomitiedon käytöstä ja tallentamisesta sairaalan potilaskertomukseen.

Toimenpide 2

Genomitiedon hyödyntämisen pilottiprojekti sairaalassa

Kuvaus:

Tehdään pilottiprojekti koskien lääkeainemetabolian testausta. Luodaan edellytykset genomitiedon tehokkaalle hyödyntämiselle sairaanhoitopiirin yksilöllistetyssä potilastyössä, tutkimuksessa ja genomitiedon sovellusten kehittämisessä. Auria Biopankkiin palautuu FinnGen-hankkeen myötä tieto n. 30000:n henkilön genotyypistä. FinnGen-hankkeessa tuotetun tiedon hyödyntämistä potilaan hoidossa voidaan testata lääkeainemetabolian osalta mallilla, jossa palveluntuottaja tekee varianttianalyysit ja tulokset varmennetaan potilasjoukosta diagnostisella testillä. Pilotin myötä on myös mahdollista todentaa, miten FinnGen-hankkeessa tuotettu tutkimustasoinen tieto vastaa farmakogeneettisten ominaisuuksien osalta diagnostisella testillä saavutettua tulosta.

Vastuhenkilö:

Yligeneetikko Johanna Schleutker

Työryhmä:

Juuso Blomster, Minna Marttila-Vaara, Jori Ruuskanen, Pia Pohjola ja Minna Kankuri-Tammilehto, Lila Kallio

Aikataulu:

Suunnitelma, budjettiarvio ja muut valmistelut kesällä/syksyllä 2019. Pilottiprojekti syksy 2019 ja tulokset valmiina alkuvuodesta 2020.

Tulos:

Konsernissa on mahdollisuus terveyden edistämiseen ja sairauksien hoitoon yksilöllisesti ihmisen perimästä saatavan tiedon perusteella. Vuoden 2020 aikana on käytössä päätös saatujen tulosten hyödyntämisestä.

Toimenpide 3

Genomitiedon hyödyntäminen sairaalassa – hematologisten syöpätautien ja kiinteiden kasvainten genomiprofilointi

Kuvaus:

Määräaikaisena projektina ja osana huippuosaamisyksikköä ja siihen liittyvää rahoitusta alkanut ja kehittynyt toiminta on luonut konserniin erityistä osaamista, jonka seurauksena verisyöprien molekulaarinen diagnostiikka ja jäännöstautianalytiikka on keskittynyt Tyks Laboratoriotoimialueen Genomiikan vastuualueelle. Toiminta on kansallisesti merkittävää ja muihin yliopistosairaaloiden suuntautuvasta toiminnasta saatavat myyntituotot huomattavia. Näiden tuottojen avulla on voitu rahoittaa kehitystoimintaa ja määräaikaiset solubiologin ja erikoislääkärin projektivirat, jotka nykyisellä sopimuksella päättyvät 31.12.2020.

Syöpäkeskuksen huippuyksikkörahoituksella on lisäksi voitu palkata geneetikko määräaikaisesti 31.12.2019 saakka. Yhteistyö genomiikan laboratorioden sekä Tyksin Kantasolu-siirtokeskuksen ja syöpätauteja hoitavien klinikoiden, Patologian ja Laboratoriohematologian yksiköiden kanssa jatkuu tiiviinä.

Vastuhenkilö:

Vastuualuejohtaja Veli Kairisto

Työntekijät/tukena:

Genomiikan vastuualueen sairaalageneetikot,
määräaikaiset erikoislääkärit ja solubiologi, yl Kari Pulkki

Työryhmä:

yl Maija Itälä-Remes, oyl Päivi Lähteenmäki, yl Pia Vihinen, el Erika Alanne, el Katri Orte,
oyl Markku Kallajoki, oyl Veli Kairisto ja el Maria Haanpää

Aikataulu:

2019–2020

Tulos:

”Molekulaarisen syöpägenetiikan osaamiskeskus” -huippuyksikön toiminta (osa syöpäkeskusta) ja siihen liittyvät edellä mainitut nykyisellään määräaikaiset resurssit ovat konsernin pysyvää toimintaa vuoden 2021 alusta lähtien. Toiminnasta saatavaa ulkopuolista tuottoa tai osaa siitä voidaan käyttää huippuyksikön laadun ja resurssien ylläpitämiseen ja toiminnan kehittämiseen.

Toimenpide 4

Genomitiedon hyödyntäminen; perinnöllisten tautien diagnostiset palvelut

Kuvaus:

Perinnöllisten tautien diagnostiikassa on tarkoitus taata laajamittaiset laadukkaat diagnostiset palvelut keskitetysti. Ns. yhden luukun periaate yhdistää oman analytiikan, ulkopuolelle lähetettävien tutkimuksien koordinaation ja lähetyspalvelut. Neuvontapalveluista huolehtii Tyksin kliininen genetiikka. Yhteistyö Genomiikan laboratorion ja Tyksin kliinisen genetiikan sekä kaikkien muiden Tyksin kliinisten yksiköiden kanssa jatkuu tiiviinä.

Valmiudet tällaisen palvelun järjestämiseen ovat olemassa, koska vuonna 2018 on genetiikan laboratoriossa aloittanut perinnöllisyyslääketieteen erikoislääkäri. Perinnöllisyyslääkärit toimivat linkkinä Tyksin eri yksiköiden ja Genomiikan laboratorion välillä, jotta laboratoriossa pystytään vastaamaan klinikoiden toiveisiin. Prosesseja on jo osin sujuvoitettu ja tehostettu projektirahoituksella ja määräaikaisten työsuhteiden panostuksella. Perinnöllisyyslääkärin työpanos on määräaikaista, eikä rahoitusta ole turvattu lainkaan 7/2020 jälkeen. Toiminnan jatkuvuuden kannalta pidempiaikaiset ratkaisut ovat välttämättömiä.

Vastuhenkilö:

Perinnöllisyyslääketieteen erikoislääkäri Maria Haanpää ja perinnöllisyyslääketieteen erikoislääkäri Minna Kankuri-Tammilehto

Työntekijät/tukena:

Genomiikan perinnöllisyyslääkärit, sairaalageneetikot, yligeneetikko Johanna Schleutker, osastonylilääkäri Veli Kairisto ja ylilääkäri Kari Pulkki

Työryhmä:

Lastenlääkäri Anita Arola, ylilääkäri Jaakko Ignatius, perinnöllisyyslääkäri Hannele Koillinen, kardiologi Antti Saraste, neurologi Manu Jokela, sairaalageneetikko Maaret Ridanpää, yligeneetikko Johanna Schleutker ja perinnöllisyyslääkäri Minna Kankuri-Tammilehto, sairaalageneetikko Minna Toivonen, sairaalageneetikko Pia Pohjola

Aikataulu:

2019

Tulos:

Genetiikan laboratorion perinnöllisyyslääketieteellisen asiantuntijan vakinaistaminen mahdollistaa laajat konsultaatiomahdollisuudet. Evaluoidaan perinnöllisyyslääketieteellisen asiantuntijaresurssien riittävyys nyt ja 7/2020 jälkeen.

Laboratorion perinnöllisyyslääketieteen asiantuntijat (lääkärit ja sairaalageneetikot) jakavat myös tietoa erilaisissa yhteistyökokouksissa ja luentotilaisuuksissa paikallisesti ja kansallisesti. Yhteistyö jatkuu tiiviinä Tyksin eri yksiköiden kanssa ja ollaan ketterästi valmiita vastaamaan muuttuviin geneettisiin tutkimustarpeisiin.

Toimenpide 5

Genomitiedon hyödyntäminen; FinnGen-hanke

Kuvaus:

Auria Biopankkiin tulee FinnGen-hankkeessa syntymään mittava määrä tietoa perinnöllisistä mutaatioista. Tehtävänä on luoda suunnitelma siitä miten tämä tieto varmennetaan ja hyödynnetään tarvittaessa potilaan hoidossa.

Vastuhenkilö:

johtaja Lila Kallio

Työntekijät/tukena:

Vastuhenkilö nimeää

Työryhmä:

Vastuhenkilö nimeää

Aikataulu:

2019–2020

Tulos:

On luotu prosessi biopankkitutkimuksessa tuotetun tiedon viemiseksi potilaan hoitoon sekä ratkaisut tiedon varmentamisesta sekä kustannusten kohdentamisesta. Otetaan huomioon kansalliset ratkaisut.

6.4 Jatkuva oppiminen ja osaamisen kehittäminen

Toimenpide 1

Vetovoimainen sairaala

Kuvaus:

Varmistetaan kilpailukykyisen työnantajan rooli, kun rekrytoidaan osaavia ja kehitysmyönteisiä tulevaisuuden luojia. Työryhmä luo toimintamallin, joka implementoidaan.

Vastuhenkilö:

Hallintoylihoitaja Wiveka Kauppila (näyttöön perustuva laadukas hoitotyö)

Tukena:

Sairaalaylihoitaja Tuija Lehtikunnas (näyttöön perustuvan toimintamallin implementointi), arviointiylihoitaja, kliinisen hoitotyön asiantuntijat

Työryhmä:

Henkilöstöpalvelujen edustaja

Aikataulu:

2019

Tulos:

Vuoden 2020 alusta sairaalassa on toimintaympäristö joka aktivoi henkilöstöä vaikuttamaan työyhteisöön ja hoidon kehittämiseen vastaamalla tuleviin tarpeisiin tuottamalla parempia hoitotuloksia.

Vuonna 2020 sairaalassa on käyttöön otettu systemaattinen malli laatuindikaattoreiden käyttöönotossa huomioiden koko erva-alue.

Tutkimushoitajan urapolkumalli on toiminnassa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Toimenpide 2

Tutkijavaihdon edistäminen

Kuvaus:

Vilkas kansainvälinen tutkimustoiminta ja tutkijavaihto kouluttavat huippuosaajia, jotka tulee pystyä rekrytoimaan huippuosaamisyksiköihimme. Kehitetään Terveyskampus Turku -verkoston yhteisillä ohjelmilla ja toimenpiteillä konkreettisia mahdollisuuksia tukea tutkijavaihtoja ja rekrytointia.

Vastuhenkilö:

Tutkimusylilääkäri Päivi Rautava

Työryhmä:

Toimialueiden tutkimuksen ja opetuksen vastuhenkilöt

Aikataulu:

2019–2020

Tulos:

Konkreettinen tukimuoto helpottamaan tutkijavaihtoa ja päivitetty toimintamalli.

Toimenpide 3

Kliinisten huippuosaajien rekrytointi sekä kliinikkovaihdon edistäminen

Kuvaus:

Sairaalamme vastaa laajasti vaativimmasta alueen erikoissairaanhoidosta. Osaaminen vaatii jatkuvasti kouluttautumista ja ajoittain myös uusien huippuosaajien onnistunutta rekrytointia. On luotava konkreettisia tapoja tukea kliinikkovaihtoja ja rekrytointia. Huippuosaamisalueilla tulisi olla mahdollisuus lähettää henkilökuntansa jäsen täsmäkoulutukseen johonkin kansainväliseen huippuyksikköön.

Vastuhenkilö:

Sairaalajohtaja Petri Virolainen

Työryhmä:

Vastuhenkilö nimeää

Aikataulu:

2019–2020

Tulos:

Konkreettinen tukimuoto helpottamaan kliinikkovaihtoa ja rekrytointia

7. Strategian toteuttamisen tiekartta

1. Hallitus nimeää ohjausryhmän; esityksenä hallituksen puheenjohtaja, sairaanhoitopiirin johtaja, johtajaylilääkäri, sairaalajohtaja, hallintoylihoitaja, talusjohtaja sekä Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan nimeämät edustajat, esittelijänä tutkimusylilääkäri
2. Ohjausryhmä hyväksyy työryhmien toimintasuunnitelmat
3. Kunkin työryhmän vetäjä raportoi vuosittain ohjausryhmälle. Ohjausryhmä raportoi vuosittain sairaanhoitopiirin hallitukselle
4. Hallitus hyväksyy, että huippuosaamisyksiköiksi haluvia voidaan tukea taloudellisesti hakuprosessissa ja huippuyksikköstatuksen saaneille annetaan tuotekehitysrahoitusta tavoitteidensa toteuttamiseen

7.1 TIEKARTAN ETENEMISEN KONKREETTINEN AIKATAULU

1. Huippuosaamisstrategian hyväksyminen sairaanhoitopiirin hallituksessa kesällä/syksyllä 2019
2. Ohjausryhmä hyväksyy syksyllä 2019 luvussa 6 mainittujen työryhmien toimintasuunnitelmat, jotka sisältävät kannanoton rahoitustarpeeseen vuonna 2020
3. Työryhmien suunnitelmien aiheuttamat ja ohjausryhmissä hyväksytyt toimenpiteet huomioidaan vuoden 2020 talousarvion suunnittelussa
4. Työryhmien vuosittaiset raportit ja loppuraportit ohjausryhmälle ja hallitukselle

8. Liitteet

8.1 LIITE 1: KLIINISEN HUIPPUOSAAMISYKSIKÖN KRITERISTÖÄ VSSH:SSÄ

KRITEERIT	MITTARIT		
Strateginen osaaminen		Potilaslähtöisyys	
Suunnitelmat ja raportointi	Strateginen suunnitelma, jossa on määritelty visio ja tärkeimpien toimintojen tavoiteltava taso, miten edistymistä arvioidaan sekä kehittämistoimenpiteet.	Hoitoonpääsy	24/7 järjestetty ja kuvattu nettisivuilla
Yhteistyö yliopiston ja partnerien kanssa Terveyskampus Turku -yhteistyön raamissa	Yhteistyösopimukset hoitoyhteistyöstä/ palvelutuotannosta, opetuksesta ja tutkimuksesta	Potilaiden informointi ja voimaannuttaminen	suullinen informointi hoidossa tapahtuvista muutoksista, monipuoliset potilasohjausmateriaalit kunnossa ja jaossa, omahoidon tukeminen, omaisten huomiointi, potilaspalauttejärjestelmä toiminnassa ja potilaspalautteen järjestelmällinen käsittely, potilastyytyväisyyden mittaus ja tuloksien esittäminen nettisivuilla, potilasraadit
Resurssit	Kirjalliset kuvaukset rahoituksesta ja sen kehittämisestä (hoito/opetus/tutkimus)	Tutkimus	
Prosessit	Ydinprosessit kuvattu	Kansallinen tieteellinen toiminta ja tutkimusyhteistyö	toimituskunnat, tutkimusryhmä, monikeskus-tutkimukset, apurahahakemusten arviointi ja muu toiminta tutkimusrahoituksen luottamustehtävissä, tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus
Näkyvyys ja tavoitettavuus	Toimivat www-sivut, joissa huomioitu potilas, palvelun ostajat, tutkijat, henkilökunta	Kansainvälinen tieteellinen toiminta ja tutkimusyhteistyö	tieteellisten sarjojen toimituskuntajäsenyydet, tutkimusryhmän jäsenten kansainvälisyys tutkijavaihdot (seniorit/postdoc) monikeskustutkimukset asiantuntijatehtävät ulkomaisissa yliopistoissa (vastaväitökset, esitarkastukset jne.) apurahahakemusten arviointitehtävät
Henkilöstön tehtäväkuvaukset ja vastuut	Dokumentoitu Moniammatilliset työryhmät kuvattu	Biopankkitutkimukset aktiivisuus	biopankkitutkimusten (luovutussopimusten) määrä ja sisältö/laajuus sekä yhteishankkeet Auria Tietopalvelun kanssa
Kliininen osaaminen		Tutkimusstrategia	kirjattu, edistymistä seurataan
Hoidon tulokset kansallisesti mitattuina huipputasoa	jatkuvat systeemimittarit ja potilasryhmäkohtaiset vaikuttavuusmittarit	Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö jatko- ja täydennyskoulutuksessa	asiantuntijatehtävät kansallisissa ja kv-yhteisöissä, luennointi ulkomailla/kotimaassa, koulutusvaihto, oppimateriaalien tuotto, kansallisten/kansainvälisten koulustapahtumien järjestäminen, kansainvälisten kongressien järjestäminen
Hoidon tulokset kansainvälisesti mitattuina korkeatasoista	jatkuvat vaikuttavuusmittarit ja tulokset kansainvälisessä vertailussa		
Kansallinen rooli palvelujen tuottajana	ulkokuntapotilaiden määrä ja osuus		
Kansallisesti tai kansainvälisesti tunnustettu kliininen vaikuttaja	jäsenyydet kansallisissa/kv työryhmissä (esim. Käypä hoito, STM, THL, FIMEA)		
Jatkuva henkilökunnan koulutus ja osaamisen varmistus toteutuu shp:n keskitasoa paremmin	dokumentoidut menettelyt koulutusseuranta ja henkilöstömittarit		

Koulutussuunnitelmat ja -ohjelmat	oman alan eri henkilökuntaryhmien koulutustarpeen analyysi, kuvaukset, auditoinnit
Jatko-opiskelijat: syventävät, maisterin-tutkintoa, lisensiaatti- ja tohtoritutkintoa suorittavat	junioritutkijoiden määrä
Tutkimuksen ja tutkimusryhmien monialaisuus ja kansainvälisyys	yhteistyökumppaneiden määrä, edustettujen tieteenalojen määrä
Aktiivinen tutkimustoiminta	alkuperäisjulkaisut, kansalliset ja kansainväliset oppikirjat, kansalliset ja kansainväliset väitöskirjat (ohjaus, esitarkastukset, ohjausryhmät, paikalliset, kansalliset, kansainväliset, vastaväitökset), palkinnot
Kehittäminen ja innovointi	
Alueellinen integraatio (TY, ÅA, AMK, Biocity, Turku Science Park) tai kansallinen/kv yhteistyö	teollisuuslähtöinen yhteistyö, yhteistyöprojektit,
Yhteistoiminta TY:n kärkihankkeiden kanssa	projektit, Kuuluuko oma aihealue TY:n kärkihankkeisiin
Innovointi	aktiivinen toiminta VSSHP innovaatio-ekosysteemin osana, oma innovaatiostrategia, innovaatiot, patentit
Kyky hankkia ulkopuolista rahoitusta	
Kliinisen toiminnan rahoitus	ulkokuntamaksut, yhteistyösopimukset
Tutkimuksen ja kehittämisen rahoitus	strategia niistä asioista ja aiheista, mitä rahoitetaan, apurahat, valtion hankerahoitus, kansainvälinen rahoitus, tutkimusyhteistyösopimukset (tutkija-lähtöiset/teollisuuslähtöiset) (perus/translationalinen/kliininen tutkimus)

Dokumentoitu laadunhallinta

Akkreditoitu laatu/toiminnanohjausjärjestelmä	tulokset ulkoisessa auditoinnissa
Sertifioitu tai muu ulkoisesti arvioitu toiminnanohjausjärjestelmä	tulokset ulkoisessa auditoinnissa

TAI VAIHTOEHTOISESTI ALLA OLEVAT 13 KRITTEERIÄ, MIKÄLI YKSIKÖLLÄ EI OLE DOKUMENTOITUA LAADUNHALLINTAA

Omien tulosten seuranta ja vertailu relevantissa kansallisessa tai	rekisteritiedon laatu validoitu, vuosittainen vertailu toteutuu
Tila- ja henkilöstöresurssit standardien mukaiset	kansalliset tai kv vaatimukset
Riskien hallinta ja poikkeustilanteiden varmistus	menettelykuvaukset ja päivitykset
Keskeisten prosessien toimintaohjeet käytössä	kuvaukset ja päivitykset
Potilasohjeet käytössä	kuvaukset ja päivitykset
Itsearviointit tai sisäiset auditoinnit	toteutumisen frekvenssi
Dokumentointi- ja validointiohjeet käytössä	kuvaukset ja päivitykset
Ulkoiset validoinnit ja auditoinnit, jos on	frekvenssi, tulokset
Reklamaatioiden seuranta ja käsittely	menettelyt kuvattu, määrät, trendit
Vaaratapahtumien ilmoittaminen ja käsittely	seurantafrekvenssi, määrät, trendit
Hoitohaittojen seuranta	lukumäärä, trendit
Laadun parantaminen ja kehittäminen	korjaavien toimenpiteiden ja kehitysprojektien määrä
Tietosuoja	menettelyt kuvattu

8.2 LIITE 2: VARSINAIS-SUOMEN SAIRAAHOITOPIIRIN HUIPPUOSAAMISYKSIKÖT

(JYL Mikko Pietilän päätös 18.12.2018)

TOIMIALUE	HUIPPUYKSIKKÖ	JOHTAJA
	Syöpäkeskus	Pia Vihinen
	Kantasolusiirtoyksikkö	Maija Itälä-Remes
	TyksOrto	Ville Äärimaa
	Keskola	Liisa Lehtonen
	Aivovammakeskus	Olli Tenovuo
	PET	Juhani Knuuti
	Neuromodulaatiohoidon osaamiskeskus	Satu Jääskeläinen
	Uni- ja hengityskeskus	Tarja Saaresranta
	Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus	André Sourander

8.3 LIITE 3: TYÖRYHMÄN VUONNA 2016 TEKEMÄT EHDOTUKSET YRITYSYHTEISTYÖN LISÄÄMISEKSI

1) Toiminnan laajuuden ja merkityksen selvittäminen VSSHP:ssä

- Tiedot teollisuusyhteistyön määrästä, volyymistä, rahamäärästä ja trendeistä VSSHP:ssa ja muualla Suomessa tulisi selvittää. Selvityksen tulisi sisältää myös tutkimuksissa saatavien lääkkeiden ja laitteiden arvot sekä muut mitattavat hyödyt VSSHP:lle. Nämä tiedot voi selvittää käyttäen lähteenä mm. Lääketeollisuus ry:n raporttia, Turku CRC:n ja VSSHP:n taloushallinnon rekistereitä sekä yksiköiden arvioita.
- Myös tieto siitä kuinka paljon VSSHP:ssä toimii lääketutkimukseen fokuoituneita lääkäreitä tai tutkimushoitajia olisi selvitettävä.
- Tulisi toteuttaa selvitys, jossa pyydetäisiin arviota teollisuudelta siitä, miten VSSHP toimii suhteessa lääketeollisuuteen ja toisaalta myös siitä, miten VSSHP:n eri toimijat suhtautuvat teollisuusyhteistyöhön.

2) Toiminnan parempi organisoiminen VSSHP:n tasolla

- Ripeä vastaaminen teollisuuden tiedusteluihin valmiin suunnitelman mukaisesti. Voisiko VSSHP antaa nopeuslupauksen?
- Tukipalvelut tulisi olla nopeasti tutkijoiden saatavissa ja asiat (sopimukset, lupien hakeminen jne.) hoituisivat jouhevasti.
- Lupa prosessia voisi edelleen tehostaa mm. seuraavilla toimenpiteillä:
- Turku CRC:n rooli nykyistäkin selkeämmäksi. Erilaiset dokumentit, joita toistuvasti tarvitaan tutkimuksissa (Esim Part 11 dokumentti) tulisi olla valmiina kaikille tutkimuksille.
- Sopimus pohjat jokaiselle potentiaaliselle yritykselle tulisi olla etukäteen tehtynä valmiiksi.
- Strategisia sopimuksia tulisi hakea suurimpien kumppaneiden kanssa. Tämä sopimus ei ole sama kuin puitesopimus. Strateginen sopimus voi sisältää valmiiksi konsultaatiota ja sitoumuksen tarjota tutkimusta myös kyseiselle sairaalalle vaikka ei sisällä lupausta, että tutkimus aina toteutettaisiin sopijaosapuolen sairaalassa.

3) Tavoitettavuuden ja tiedotuksen parantaminen

- Verkkosivut, joissa keskeiset selkeät yhteys- ja muut tiedot teollisuudelle (kontaktihenkilöt, erityisosaajat, osaamisalueet, sopimukset)
- Potilaiden saatavuudesta informoiminen etukäteen. Potilasmäärät tulisi arvioida etukäteen mahdollisia tiedusteluja varten, jolloin epäily väestön pienuudesta johtuvista rekrytointiongelmista voisi hälventyä. Myös muiden sairaanhoitopiirien kanssa voisi tehdä yhteistyötä niin, että mahdolliset potilasmäärät olisivat vakuuttavia.
- Erityisosaamisalueet tulisi identifioida. Ovat laajemmat kuin varsinaisessa huippuosaamisessa, sillä tarve on usein varsin spesifinen eikä välttämättä vaadi suurta tutkimusryhmää.
- Strategiset huippuosaamisalueet myös lääketutkimuksessa tulee saattaa näkyville profiiliin (Biopankki, Kliininen tietopalvelu, PET-keskus).
- Järjestetään mahdollisuus nuorille tutkijoille kohdata teollisuuden edustajia (esim. tutkijakoulun yhteydessä). Tapaamisissa tulisi koulutuksen lisäksi tiedottaa mitä lääketeollisuudella on tarjota tutkijoille.
- Muiden organisaatioiden tarjoamat ja toimintaa tukevat palvelut tulisi kuvata (yliopistot, CROt).

4) Toiminnan tehostaminen

- Kliinisen tietovarannon ja biopankkitiedon hyödyntäminen
- Yksiköiden sisällä tapahtuva lääkäreiden motivointi lääketutkimuksiin ja kouluttautumisen tukeminen yksiköissä esim. GCP-koulutukseen.
- Reagointi ja jouhevuus tulee olla kunnossa, jotta myös akuuttivaiheen tutkimuksiin voitaisiin liittyä. Keskiössä tässä on EPLL, jonka kautta potilasvirrat kulkevat.
- Tutkimushoitajien nykyinen määrä VSSHP:ssä tulisi selvittää sekä se miten he voisivat edistää toimintaa laajemmin koko VSSHP:n alueella eikä vain kyseisessä tutkimusryhmässä. Tämä voisi myös mahdollistaa tutkimusryhmien riskin jakamisen tutkimushoitajia palkatessa. Tutkimushoitajilla on erikoisosaamista mm. tutkimusprosesseissa ja auditoinneissa. Turku CRC:n ja tutkimushoitajien keskinäistä roolia voisi selvittää.
- Yksiköt pyrkisivät parantamaan mahdollisuuksia tutkimuksen toteuttamiselle esim. työajan järjestelyn ja keskitetyn rahoituksen avulla. Mahdollisesti suurimpiin yksikköihin tulisi perustaa ulkopuolisen rahoituksen turvin ylimääräinen vakanssi, joka mahdollistaisi tutkijan irrottautumisen rutiinistyöstä? Tähän liittyvät riskit tulisi kuitenkin selvittää etukäteen.
- Laboratorion teollisuushintoja tulisi

muuttaa sellaisiksi, että ne eivät toimisi teollisuustutkimuksia hillitseväinä mekanismeina ja olisivat kilpailukykyisiä.

- Apteekin perimiä kustannuksia muuttaa sellaisiksi, että ne eivät toimisi teollisuustutkimuksia hillitseväinä mekanismeina.

5) Muita esille tulleita seikkoja:

- Akkreditoinnin merkityksestä keskusteltiin, erityisesti sen lisäarvosta teollisuustutkimuksille. Todettiin, että yksikön akkreditoinnista voi olla etua joissakin tilanteissa, mutta teollisuudelle kuitenkin tärkeämpää ovat osaavat ja GCP-koulutetut tutkijat.
- Teollisuusyhteistyöhön liittyy kiinteästi ulkoisen rahoituksen (teollisuusrahan lisäksi myös EU, TEKES yms. rahaa) taloushallinnon kysymykset.

6) Mitä ongelmia on ulkoisen rahoituksen järjestelyissä?

- Yleisesti todettiin että kovin suuria ongelmia ei ole.
- EU-, TEKES- ja Akatemian rahoituksen osalta päänvaivaa aiheuttaa organisaatioiden erilainen yleiskustannusten käsittely. Yliopistoilla on palveluja, jotka auttavat sopimusten, budjettien ja

kustannuseurannan sekä työpanoksen kohdistamisessa, mutta yliopistot myös perivät suurempaa yleiskustannusta. Sairaalasta puuttuvat monet hankkeiden seurantaan liittyvät tukipalvelut, toisaalta myös peritty yleiskustannus on pienempi. Sairaanhoidopiirin ja yliopistojen tulisi sopia yhtenäisestä käytännöstä näiden hankkeiden taloushallinnosta. Kaivattua selvyttä tähän tuonee vuonna 2019 valmistuva tutkimuksen sähköinen työpöytä.

Puhelin: 02 313 0000 (vaihde)
Kiinamylynkatu 4-8, 20520 Turku
www.vsshp.fi